NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.
K1A ON4

National Library Bibliothèque Nationale
JUL 23 1979
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada ◉ Tel. 466-0951
Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h.-5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l.
Tellimishinnad: Kanadas: 1 a. $24.00, 6 k. $13.00, 3 k. $8.50. USA-sse: 1 a. $26.00, 6 k. 14.00, 3 k. 9.00. Ülemeremaadesse: 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3. k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostilisa USA-sse 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $23.50, 6 k. $11.75.
Üksiknumber —.50¢.
Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $3.75, tekstis $3.50, kuulutuste küljel $3.25.

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

„OUR LIFE" — „MEIE ELU" — Estonian Weekly. Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 ◉ Tel. 466-0951

— ★ —

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum.

Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773

— ★ —

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas.

Asut. A. Weileri algatusel 1950.

Nr. 28 (1535) 1979 — NELJAPÄEVAL, 12. JUULIL — THURSDAY, JULY 12 — XXX aastakäik

ÜLEKUULAMISED BALTI KÜSIMUSTES

Esindajatekoja alamkomisjonis sõeluti Eesti, Läti ja Leedu probleeme

USA Esindajatekoja välispoliitika komitee allkomisjonis teostus äsja ametlik ülekuulamine inimõiguste ja rahvuslike õiguste pinnalt okupeeritud Balti riikides, mis kerkis ühenduses uue Balti Resolutsiooniga (nr. 147). Balti rahvaste organisatsioonidest esinesid seletustega Balti maailmaliidu esim. dr. K. Bobelis, Ühendatud Balti-Ameerika Komitee esim. G. Meierovics, Ühendatud Leedu Abistamisfondi esimees M. Rudis, hiljuti Leedust välja pääsenud Paulas Vaicekauskas, ka USA välisministeeriumi Euroopa küsimuste osakonnast ministri asetäitjaid Barry ja rahvasaadik R. Dornan (R. Kalif.).

Balti organisatsioonide esindajad puudutasid ajaloolisi ja praeguse aja kuritöid inimõiguste osas Balti maadel ja vajadust enesemääramise õiguste alal okup. Eestis, Lätis ja Leedus. Vaicekauskas kirjeldas oma isiklikke läbielamusi Nõukogude vangilaagreis ja ka Nõukogude võimu survet Leedus. Rahvasaadik Dornan, kes läinud aastal sai külastada Lätit, kirjeldas omi tähelepanekuid sealt. Välisministri asetäitjaid Barry andis edasi USA välisministeeriumi seisukohad Balti riikide suhtes, samuti ministeeriumi vaated Balti riikide diplomaatilise korpuse suhtes.

Rahvasaadik Ed. Derwinski (R. Ill.), kes Balti rahvaste üks suuremaid ja viljakamaid sõpru USA parlamendis, on ise mainitud alamkomisjoni liikmeid. Derwinski ütles, et venelased kasutavad Tallinnas olümpia ehituste püstitamisel poliitilisi vange. Tema ja teised tõstsid üles ka venestamise küsimuse Balti riikides. Derwinski nõuab, et 1980. a. Madriidis Helsingi konverentsi teisel järelkonverentsil tuleb tõsta üles Balti küsimus, kus Ühendriikide president peaks andma vastavad kindlad korraldused USA Madridi konverentsi delegaatidele. Ta rõhutab, et Eesti, Läti ja Leedu rahvastele tuleb anda enesemääramise õigus. Derwinski lisas tähelepanu ka Nõukogude uuele kodakondsuse seadusele, nõudes selle eest kaitset Balti päritoluga USA kodanikele kui nad peaksid külastama N. Liidu alasid. Ja lõpeks Derwinski avaldab nõude, et USA president peaks Balti küsimuse viima teiste rahvaste ette, selleks ka kasutades USA ametlikke informatsiooniallikaid rahvusvaheliste raadiosaadete ja publikatsioonide abil, et kasvatada teiste rahvaste toetust ja arusaamist Balti riikide õiguses iseseisvusele. Kõik need nõuded ta on võtnud kokku resolutsiooni, mille ta andis edasi ülalmainitud ülekuulamiskoosolekul Washingtonis. Nende küsimuste edukuse arendamiseks on vajalik, et Balti rahvaste kõik organisatsioonid ja ka üksikisikud omapoolselt nõuete ja märgukirjadega USA parlamendiliikmetele j.t. esineksid.

KGB SABOTEERIS EESTI-SOOME ABIELU

STOKHOLM — 18. juunil sõitis Eestisse Soome suurajakirja „Hymylehti" juures töötav ajakirjanik-toimetaja Irma Karama abiellumaks tartlase Aare Vallistuga. Mõlemad ei aimanud, et KGB-l oli valmis kurikaval plaan pulmad nurjata. Siiski selle plaani realiseerimine ei õnnestunud. Kaotajaks jäi KGB.

Kui eelmisel õhtul oli kokku lepitud, et peigmees sõidab Tallinnast Tartusse, kus abielu registreerimine pidi aset leidma, samas bussis koos soomlastega, siis hommikul tõsteti kell 9.07 Aare Vallistu jõhkralt bussist välja. Käsuandjaks oli keegi libedaolemisega sell, kes mängis giidi, kuid tegelikult esindas hoopis teatud asutust. Ilmselt loodeti, et kohalike väga raskete liiklusvõimaluste juures ei jõua Aare Tartusse õigeks ajaks. Ta hilineski, kuid oli siiski Perekonnaseisu aktide büroo juhtkonnaga kokku leppinud, et saabub hiljem. See tekitas segadust.

Irma Karama jutustas, et seejärel võeti kasutusele uued nõksud. Nimelt keelduti abielu registreerimast, kuna Irmal puuduvat sissesõidu tempel passis. Tegelikult seda üldse passi ei lööda, vaid hoopis viisale. Irmaga oli kaasa sõitnud ka tuntud soome avaliku elu tegelane, tuntuim selgeltnägija Soomes — Tamara Maunonen, kes kinnitas, et nõudmine oli rumal ja kohatu. Seejärel abielu siiski registreeriti, kuid vastsele pruutpaarile anti kätte ebatäpsustega abielutunnistus. Aare Vallistu nõudis uue kirjutamist. Ametnikud keeldusid. Kemplemine kestis mõnda aega ja kui Aare Vallistu jäi endiselt kindlaks, abielutunnistus asendati täpsega.

Tegelikult on see Aare Vallistu tagakiusamiste reas vaid järjekordne juhtum inimõiguste rikkumisest. Möödunud aastal heideti ta välja Eesti Põllumajanduse Akadeemiast, kus ta oli lõpetamas just neljandat kursust. Teda nimelt kahtlustas KGB sidemetes põrandaaluse usuliikumisega. Kui käesoleval kevadel KGB leitnant Albert Gerold kuulas üle Aare tuttavat Heino Vähki saamaks kompromiteerivaid andmeid, ähvardas ta Aare Vallistule „veel keerata", kuna see tahtvat välismaale minna. Nüüd siis üritatigi „keerata"...

EELK Peetri Kogudus Torontos

Usuteadusliku Instituudi

PIISKOPLIK JUMALATEENISTUS

22. juulil kell 11 hommikul Peetri kirikus

Tegevad: piiskop Karl Raudsepp, õpetaja Oskar Puhm ja külalisõpetajad.

Instituudi õpilased. Orelil Roman Toi.

Solist Liina Purje. Viiulisolist Marianne Urke.

T.E.N.S. Jõekääru suvekodu kutsub kõiki

JÕEKÄÄRU ÕHTULE

21. juulil 1979 kell 8 õhtul

LÕKE! LAUL! NALJAD! Ainult $2.00!

★ *Einelaud* ★

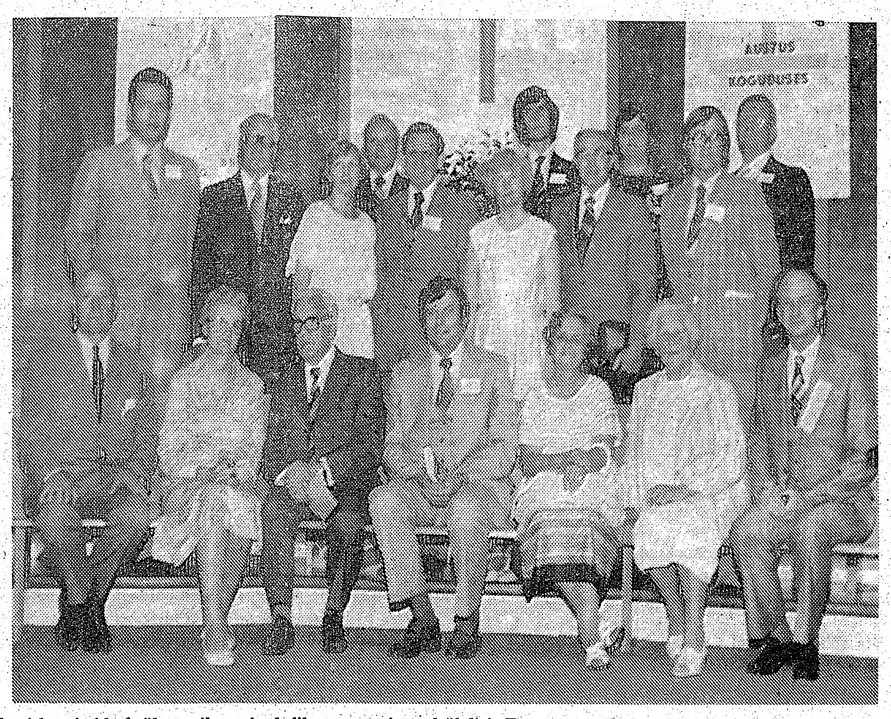

Eesti baptistide 3. ülemaailmse juubelikonverentsi osa külalisi. Eesreas vasakult: V. Heljula — Inglismaa, Elli Mänd — USA, O. Loogna — Rootsi, E. Meiusi — USA, E. Kaups — USA, A. Konsa — USA, K. Raid — Toronto. Tagareas: J. Puusaag — Eesti, E. Mänd — USA, E. Kaups — USA, L. Heinmets — USA, T. Kaups — USA, M. Meiusi — USA, A. Roos — Rootsi, E. Leps — USA, T. Vahtel — USA, D. Ling — Austraalia, R. Vahtel — USA.
Foto — I. S. Lillevars

BAPTISTIDE RAHVUSLIKUD SUURPÄEVAD TORONTOS

Eesti baptistide 3. ülemaailmne juubelikonverents lõppes suure kontsert-jumalateenistusega pühapäeval, 8. juulil kell 17.00 Toronto Eesti Baptisti kirikus 883 Broadview Ave. Kirik jäi kitsaks, toodi lisaks toole, palju rahvast kuulas jumalateenistust all seltskondlikus ruumis valjuhääldajatelt. Kuum suveilm ei olnud kedagi eemale hoidnud. Konverents tähistas Läänemaa ärkamise 100-dat, Eesti baptismi 95-dat ja Toronto koguduse 30-ndat sünnipäeva motoga „Austus koguduses" EF. 3/21. Kirikuliste arvu hinnati 400—450. Külalisi oli saabunud Argentiinast, Austraaliast, Hispaaniast, Inglismaalt, Rootsist, USA-st ja Eestist.

Juubeli kontsert-jumalateenistusel esinesid Konverentsi Ühiskoor, T.E.B.K. noortekoor, solistid M. Duesberg-Roos — sopran, A. Kaups — alt, H. Kirves — bariton, M. Krabi — sopran, J. Medri — bariton, K. Medri — bass, L. Purje — sopran, K. Raid — tshello, J. Tall — tshello. Koorijuhid olid: M. Duesberg-Roos, Charles Kipper, J. Medri. Orelil ja klaveril saatsid M. Duesberg-Roos, Charles Kipper, A. Alkok, T. Kirves ja Imbi Medri. Flöödil saatsid Esther Wilbiksi ja tema usinate abiliste korlateenistusele järgnes rikkalik kohvilaud kõigile kiriku all seltskondlikus saalis ödederingi esinaise Õie Wilbiksi ja temausinate abiliste korraldusel. Kohvilauas tehti õnnestunud konverentsist kokkuvõtet ja tänati Issandat, kes oma õnnistuse oli andnud sellele suurele kokkutulekule.

Kontsert-jumalateenistuse kava oli hästi koostatud — meeldiv ja kõrgetasemega nii musikaalselt kui sõnaliselt.

Ühiskoor laulis Jaan Medri juhatusel „Kui Jehoova saab vangid" Charles Kipper saatis orelil. Kogudus laulis „Võta nüüd Issandat". Sõnad luges 40 Taaveti laulust Daniel Ling Austraaliast. Peeter Kaups tänas palves ja palus õnnistust. Noortekoor laulis Charles Kipperi juhatusel „Mu süda ärka üles" ja „Hõõgamine", Imbi Medri saatis klaveril. Tshellodel K. Raid ja J. Tall mängisid „Largo", klaveril saatis C. Kipper. Kogudus ja koorid laulsid „Viinapuu ja oksad" ja 2. konverentsi hümni. Järgnes baritoni soolo H. Kirves'elt Vancouverist. Noortekoor esines lauluga „Kristus su armastus". Alt Asta Kaups laulis K. Raidi saatel tshellol. Trio M. Duesberg-Roos, A. Kaups ja L. Purje laulsid „Tõsta silmad" erakordselt meeldivas harmoonias, klaveril Ch. Kipper.

Ühiskoor laulis Charles Kipper'i juhatusel „Siit saadik" ja „Jehoova koda", mille viisi on loonud Charles Kipper. Klaveril saatis Anne Kahu-Alkok. „Jehoova koda" on õnnestunud võimsalt kõlav kiriklik laul. Väga õnnestunuks võib pidada soovilaulud konverentsidelt, mida kogudus palus korrata. Laulis Marika Krabi, Jaan ja Kalle Medri duett, klaveril Einar Medri. Soovsoolona mängis J. Tall tshellol „Andante". Kogudus laulis K. Raidi juhatusel konverentsi laule, orelil M. Duesberg-Roos ja klaveril Anne Kahu-Alkok. Ühiskoor ja kogudus laulis 3. konverentsi hümni. Järgnes võimsalt ühiskoorilt M. Duesberg-Roosi energiast voolaval juhtimisel „Halleluuja koor", mis kujunes kontserdi kõrgpunktiks.

Kõne ja palvuse pidas pastor E. Toompuu Guelphist,

kes käsitas kiriku probleeme ja usu jõudu. Kui Inglismaal esitati koguduse küsimus: „Mis on valesti kirikuga?", siis paremaks vastuseks osutus „Koguduse probleem seisab selles, et rahvas ei taipa ega mõista koguduse vägedust ja au!". Ka see õnnestunud ja õnnistatud konverents räägib koguduse ilu vägedusest. Ka kaks hoopis vastassuunas nähet võivad ehitada Jumala kogudust. Isegi algristikogudus ei osanud hinnata seda vaimset jõudu, mida usk annab ja aitab korda saata. Usklikke on taga kiusatud, kuid usku ei ole suudetud hävitada. On levinud üle merede. Jumalasõna kaudu räägib Jumal. Usk muudab inimeste elu ja muudab seda paremuse suunas. Jumal võib väiksest algusest suure, võimsa koguduse teha! Tänagem Jumalat! — lõpetas pastor.

Noortekoor laulis nagu pastori kõne kinnituseks „Halleluuja, amen!" ja jumalateenistus lõppes ühislauluga „Kui end koguvad päästetud hulgad". Õnnistussõnad ütles õpetaja Jüri Puusaab Tallinnast, Kalju Koguduse vanem. Jumalateenistusel võis näha külalisi teistest eesti kogudustest Torontos.

Kohvilauda oli kogunenud mitu sada inimest. Kohvi ja maitsvaid suupisteid jatkus külluses kõigile. Õdede Ring oli suurepärase töö teinud.

Konverentsist kokkuvõtet tehes A.
(Järg lk. 2)

President J. Carter raskustes

President J. Carter on sisepoliitilistes raskustes. Tema suuremaks probleemiks on energia küsimus. USA-s on suur bensiini puudus ja bensiinijaamade juures on bensiini ostjate sabad, mis takistavad liiklust ja sulgevad tänavaid.

President lükkas edasi oma kõne USA rahvale ja räägitakse, et ta on sunnitud tegema suuri muudatusi valitsuses. Kaalul on tema uuesti valimise küsimus, sest demokraatide parteist tõstetakse järgmisel presidendivalimisel ikka ja jälle üles Edward Kennedy kandidatuur. J. Carter'i populaarsus on väga madal. Terava kriitika all on ka tema välispoliitika. SALT II, Rodeesia ja Lõuna-Aafrika ning isegi Nikaraagua küsimus, kus kommunistlikud terroristid tulevad lähemal ajal võimule. Seega tekkib Kesk-Ameerikasse teine Kuuba ja N. Liidu satelliit.

Kanada võtab vastu 35–50 tuhat paadipõgenikku

Kanadas käib praegu suurem aktsioon Vietnami nn. paadipõgenike vastuvõtmiseks, keda naaberriigid Malaasia, Philipiinid, Tai, Singapur ja teised keelduvad vastuvõtmast, sest Singapuri peaminister märkis, et need põgenikud on üheks osaks Moskva ja Hanoi plaanist kommunismi laiendamiseks Aasias ja kogu maailma ulatuses. I. Mather kirjutas 7. juuli Star'is, et nende hulgas on „Viet Conge", kes võitlesid Vietnamis ameeriklaste vastu ja kes pärast sõja lõppu jäid Hanoi kommunistide juures ebasoosingusse. Mitmetes laagrites on tekkinud kokkupõrkeid nende ja ametivõimude vahel.

Kanada immigratsiooniminister R. Atkey märkis, et Kanada sõjalennukeid ja laevu rakendatakse nende põgenikke toomiseks Kanadasse. Kõneldakse, et Kanada ei võta vastu mitte ainult 12,000 põgenikku, mida välisminister Flora MacDonald lubas võtta, vaid vähemalt 35,000 põgenikku. Kuid nõuti et Kanada võtku vähemalt 50,000 aasialast vastu. Praegu kogutakse raha ja koostatakse nimekirju nendest, kes põgenikke omal vastutusel siia üle toovad. Põgenike arvu arvatakse ulatavat ca 300,000-le. Samas kirjutatakse sellest, kuidas oma-aegseid Ida-Euroopa teatud põgenikke välja saata ja kodakondsust ära võtta.

PÕHJALA TÜTRED LAAGRIS

1. juulil algas Kotkajärvel eesti noorte laagrielu. Esimese üksusena pidas oma laagri Põhjala Tütarde gaidlipkond. Kuna laager oli mõeldud õppelaagrina, siis oli ilmastik selleks just nagu tellitud. Nädala algus oli vilu ja tuuline, aga sobis imehästi gaidide töökavaga. Harjutati laagriehituste püstitamist ja kõiki gaiditarkuseid, mida linnas hästi teha ei saa. Füüsiliselt pingutavaid ja leidlikkust nõudvaid mänge toimus igal päeval ja õhtuti esitati omaloomingut lõkketule ääres.

Gaidlaagri juhiks oli Silvia Birk ja abiks Ava Kiilaspea. Hellakeste osas oli juhiks Heidi Simonlatser ja teda abistasid vanematest juhtidest lipkonna hellakeste juht Astrid Jõgi ja lipkonna vanem Leili Terts. Nooremad juhid olid Selina Reimann ja Erika Niit. Kogu laagri tegevusel hoidis silma peal lipkonna juht Margot Nortmaa, kes ka kogu aja laagris viibis.

Laagri alguseks saabus kohale arvukalt tüdrukute vanemaid, kes ühisel jõul lõid Järvetarele peale uue katuse. Vanemad tegid veel teisigi parandus- ja korrastustöid, mis nii juhtide kui ka tüdrukute laagrielu mugavamaks tegi. Laagriköögis juhatas tüdrukuid Koidula Ruberg ja teda abistasid Milvi Silm, Alice Kullango ja osalise ajaga teisigi emasid. Tüdrukud töötasid köögis telkide kaupa ja said toiduvalmistamise kunstis palju targemaks. Osavõtjaid laagris koos juhtide ja köögipersonaliga oli 50 inimest.

Tõhjala Tütred said sellest laagrist kaasa suurel hulgal tarkusi ja ilusaid mälestusi.

Laupäeva õhtusel suurlõkkel viibis arvukalt vanemaid ja osa võtsid ka Lembitu skaudid, kelle laager laupäeval algas. Tüdrukud viisid oma kava läbi hoogsalt ja huvitavalt, ega oleks võinud keegi arvata, et nad te-

(Järg lk. 2)

Vana-Andrese koguduse

JUULIKUU JUMALATEENISTUSED

Pühapäeval, 15. juulil USUTEADUSLIKU INSTITUUDI AVA-JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul. Jutlustab prof. A. Võõbus. Solist Avo Kittask. Orelil dr. Roman Toi. Kaastegevad Usuteadusliku Instituudist osavõtjad ja õpetajad.

Pühapäeval, 22. juulil KOGUDUSE VÄLJASÕIT JÕEKÄÄRULE. Jumalateenistus koos suvekodu kasvandikega kell 11 hommikul.

Pühapäeval, 29. juulil USUTEADUSLIKU INSTITUUDI PIISKOPLIK LÕPP-JUMALATEENISTUS. Jutlus piiskop Karl Raudsepp. Solist Irene Loosberg. Orelil dr. Roman Toi. Kaastegevad instituudi õpilased ja külalisvaimulikud.

KUI LANGEB „SKYLAB"

11. ja 19. juuli vaheajal saab meie emake-maa mitu tugevat matsu, kui õhuruumist alla langevad USA „Skylab'i"-maailmaruumi laboratooriumi liikumisenergiast tühjenenud tükid: raskeim neist 2250 kg ja kergeim 1215 kg. „Skylab" liigub ka üle Winnipegi, Toronto ja Ottawa ja nii on võimalik, et midagi ka neile linnadele langeb, selle hulgas ka kergemaid tükke.

Lagunenud „Skylab'i" osad võivad asustatud aladel tekitada majanduslikke kahje, purustada elamuid, tekitada tulekahje ja surmata inimesi. „Skylab'i" kordne allatulek on USA valitsuse ja teadlaste kalkuleeritud riisiko, sest oli ette teada, et ligemale 80-tonnine missil ei jää igavesti tiirlema õhuruumi. Kõik see ei tohi aga elanikkonnas tekitada paanikat, sest „Skylab" võib laguneda, põleda ja langeda ka asustamata aladele või ookeanide kohale.

Vaatamata sellele arvestatakse missili languse paika võimaliku hoolega ja püütakse teha parim, et elanikkonda hoiatada ja võimalusel ka abistada. See näitab, et küsimust võetakse ka ametlikult poolt tõsiselt ja tegemist ei ole ainult mänguga, mida võiks lõbusalt võtta.

Niisiis on selge, et tehnika ning teaduse nimel on teadlikult riskitud ja halvimal juhul võivad sellel riisikol olla tõsised tagajärjed. Nii tekibki õigustatud küsimus, kas teadlastel ning riigivõimul on moraalset õigust riskide inimeste heaoluga, ähvardada nende majanduslikku hüvangut ja isegi elu? Sest meie emakemaa on antud inimkonnale rahulikuks äraelamiseks võimalikus rahus ja kindluses, millest peaksid hoitud olema häirivad momendid ja inimest ähvardavad ohud.

Kahjuks ei ole meie maakera kunagi olnud inimesele rahulikuks ja ohutuks paigaks ja seepärast tuleb ka seekordne kalkuleeritud riisiko küsimus otsustada „Skylab'i" kasuks. Inimkonna arengu ajalugu on olnud täidetud ohtudega läbi aegade. Kui unustada inimeste vahelised võitlused ja sõjad, mis on kordunud ja mis võinuks olemata olla, on igasugune areng toonud kaasa ohte ja nõudnud ohvreid. Kui kunagi inimene jõudis tule kasutamiseni, siis tõi tuli kaasa lugematuid mugavusi ja tehnilisi võimalusi. Kuid tuli on toonud ka lugematuid hävitusi suurlinnade, asulate, elamute ja inimeste näol läbi aegade. Tuli on hävitanud ka massiliselt inimest kaitsvat ja varustavat loodust ja teeb seda üha edasi. Ükski tänapäeva inimene ei mõtleks tule keelustamisele, kui see üldse võimalik oleks.

Aurumasina leiutamine tekitas tööstusliku revolutsiooni ja rikastas inimkonda ja vähendas inimese töövaeva määral, mis ei ole tänapäeval enam üldse arvudesse pandav. Kuid aurumasin on tekitanud ka tehnilisi õnnetusi, mis on hävitanud tööstusi, laevu ja tekitanud rongiõnnetusi lugematute ohvritega. Nüüd, kus aurumasin on jõudnud muuseumi väljapanekute pjedestaalile, ei tahaks keegi ka tagantjärgi aurujõu peale kiviga visata.

Suurim ja ohtlikuim kõikidest leiutistest on aatomi purustamine ja sellest vallanduv jõud. Ükski meist ei soovi viibida kontrollimata aatomenergia mõjupiirkonnas, nagu meie pole soovinud viibida kontrollimata tule ohus. Aatomi purustamine koos vallanduva energiaga ja sõjalise potentsiaaliga on inimkonnale loomusunniliselt ebameeldiv. Kuid ta on olemas ja seda ei saa keegi olematuks teha.

Nii on kõikide leiutistega läbi inimkonna ajaloo. Need leiutised on küll ohustanud, kuid on ka inimkonda rikastanud. Küsimuses ei ole leiutised, vaid nende kontroll. Tehniliste leiutiste ja saavutuste hulka kuulub ka nüüd allatulev USA „Skylab", mis ülesse saadeti kuus aastat tagasi ja on õhuruumis teinud kasulikke mõõtmisi ning tähelepanekuid.

Küsimuses ei ole uued ja võimsamad leitised, vaid nende võimalikult põhjalik kontroll. Sest ilma kontrollita võib inimkond end jällekordselt leida koopaelaniku olukorras, kus ta oma karjäärі kunagi algas.

V.

KAASMAALASED

Laenu vajaduse korral kasutage
TORONTO EESTI ÜHISPANGA
madalaid laenuintressimäärasid.

HÜPOTEEKLAENUD ..... **10.75% aastas**
Intressid arvestatakse veerandaasta viisi , laenud on lahtised

PERSONAALLAENUD ..... **11.4% aastas**

Personaallaenud on laenuvõtja surma ja jäädava töövõimetuse puhul kindlustatud $10,000.00 ulatuses.

ÜHENDUSES ON JÕUD

LUGEJA KIRJUTAB

„Meie Elu" avaldab meelsasti oma lugejate mõtteavaldusi — ka neid mis ei ühtu ajalehe seisukohtadega. Palume kirjutada kokkuvõtlikult ja lisada oma nimi ja aadress. Toimetus jätab endale õiguse lugejate kirju redigeerida ja lühendada ning mittesobivuse korral jätta avaldamata.

„Müstilisest" Kreutzwaldi päritolust

Dr. H. Salasoo, E. V. Saksa ja E. Toigeri lugejakirjad tõstavad ja täiendavad üldpilti mu perekonna päritolu uurimuste kohta Stokholmis Sõja- ja Riigiarhiivides (1973), mis kaudselt heidavad ka valgust Jõeperast (perest) pärit olnud Kreutzwaldi (Ristmetsa) kohta.

Nii perekonna pärimuste ja tavade järgi olnud üks mu esiisadest shoti päritoluga, kes invaliidina abiellunud lesega (Kröödt), olles saanud talu TIIDU, (arvatavasti tuletatud sõnast DEED) härjakarja ära ajamise eest Selja mõisast (1573) (v. Tiesenhausen) Shoti armee (A. Ruthven) üksuse jaoks, mis asetses Kadrina lähedal endisel linnusel (nüüd Mäeotsa talu). Pika sarvedega härgade ajamise juures oli aga pagema hirmutatud venelast eelüksus, kes üle mäeharja (Kalevipoja künnivaod põhjapool Kadrinat) paistvaid härgade sarvi oli pidanud shotlaste pikkadeks piikideks. Toda tavatseti demonstreerida jälle ja jälle pulmade j.m. puhkudel, kus poisijõmmid aialatid seljas, õhtuse päikese veeredes, kõndisid mäeharja taga, mida siis imetlesid ja arutasid pulmakülalised j.t. Käidi ka härgadehoidmise kohas mis veel praegugi kannab nime Härjaoidu (Saksi-Arukülas).

Nimetatud härjakari oli hiljem shotlaste ja sakslaste vahel (1574) verise kokkupõrke põhjuseks mida uuriti ja arutati hiljem Stokholmis, kuhu kutsuti ka Eestistki tunnistajaid. Lähemalt on sellest protsessist kirjutatud „Archibald Ruthven's Army in Sweden and Estonia" J. Dow poolt, 1963, Stokholm. Uurimused Riigiarhiivis tegid selgeks, et vastaval kuludokumendil oli tolle härja karja eest tasu saanud Madz Havick (nii nagu deshifreeris arhiivi direktor — on olemas ka veel vastav fotokoopia), kelle arvatavaid järeltulijaid tunti Tiidu Avikute nime all. Pidasid ka küla- või kogukonna vanema (varda) ametit, ning haldasid kogukonna magasiaita.

Kuid kolm aastat kestnud ikalduse tõttu Tiidu Avik ei saanud enam vilja tagasi, ja nii võeti saadaolnud vilja ja võla katteks pool Tiidu talu (v. Brevern'i poolt). Äravõetud osa kandis hiljem Uus-Tiidu nime, ning lõpuks oli selle ostnud Rootsi päritoluga endine sõjamees Behr, kes selle andis oma tütrele kaasavaraks abielludes Ulfzackiga — Urvet. Nende poeg Oskar suri hiljuti Austraalias. Poolele äravõetud talu osale ehitati aga hiljem küla, meierei ja kool. Ka seda talu osa näidati ja vaadati perekondlike sündmuste puhul.

Magasi vilja laenajate seas oli olnud ka Jõeperast päritolev Kreutzwald — Ristmets, kes samuti oli osa Eestisse jäänud shoti, soome, rootsi, liivi haigetest ja invaliidistunud sõduritest (Saksa järgi träälid) ja sõjaväega kaasaskäivast naisväest, ning kes oli asustatud katkust ja sõjast tühjaks jäänud aladele, kuid eriti metsataludesse (nagu neid esitab just Saks). Kuid ka krõbe v. Nieroth (Neeruti) oli kihutanud kolm külatäit talunikke ääremaade võsatikkudesse, luues Kiku ja Uduküla popsikülad. Võib ainult oletada, et nendegi külade elanikud olid mujalt sõdadega kaasatulnud asunikud, kelle vastu kohapealsed ei pruukinud tunda erilist armastust. Nähtavasti kuulus ka noore Reinholdi isa sellesse liiki, kuid eelisega, et säilunud perekondlikud või algse rahvuse suhted viisid teda Kaarli mõisa, ning edasi Hagerisse. Kahtlemata on aga Toigeril õigus, et too kõige madalam ja põlatum kiht kannatas järjest ja järjest, nii nagu seda Kreutzwald märgib.

Omaette kõrval küsimus aga tõstetud Siberisse asumisele saadetud Ungern-Sternbergi nimega (Meie Tee No 11—12, 1978), kas too ei olnud mitte ka seotud Kaarli mõisa omanikuga, ning kes jälle (teisaste andmete järgi) arendas ja tagas mereröövi kui põhist Mahu ja Askala eestlaste sissetuleku allikat — millised jutud samuti kujundasid ja kuulusid Kalevipoja pärimuste juurde. Noor Reinhold kuulis ju neid jutte alati mis inspireerisid teda kogu tema elutöö kujunemisel.

Veelgi tuleb silmas pidada, et samas lähikonnas asub ka Palmse mõis millé omanik v. Pahlen oli Soome saadikuks Canberras ja peab võimalikuks et Joh. de Pala võis olla Lembitu lapsi-järglasi (E. A.) Johannes de Pala (s.o. Paala jõe äärest võimaliku Lembitu järglasi), osava koha manöövri abil „aitas" Aleksander I troonile, ning vabastades veidi hiljem „pärispõlvest" (tervelt 12 a. varem kui üldiselt) oma talupojad s.o. träälid.

Pragmaatilised ja ettevõtlikud endiste eesti vanemate — vasallide järglased, kuigi saksastunud, oskasid ka Illomäggi (Tristvere) muuta Kadrina kihelkonnas, sellega tähistades (tegelikult) Peeter Suure naise Kadri (Oonurmest) eestilist — või Liivi päritolu. Kadri enda karjäär seisis voodite vahetamises, alates jaoülemast kuni keisrini välja.

Edgar E. Aavik

Teised lehed

„Holocaust"

Selle pealkirja all kirjutab Saksamaal ilmuv „Eesti Rada".

— Meie nägime hiljuti meie TV-s ameerika filmiseeriat „Holocaust" juudi rahvuse lõpmatust kannatusteest Saksamaa natsionaalsotsialistliku valitsuse all. Vaevalt, et siin ühegi vaataja süda võiks külmaks jääda, tõuseb ainult küsimus: „Kuidas kõik see võis tulla toime XX-dal sajandil kultuurse Euroopa keskuses? Miks on sellest nii vähe räägitud, et noorem põlv sellest pea midagi ei tea?"

Samal ajal, kui sama film jooksis Prantsusmaa TV-s, võttis sellekohta sõna Liidukantsler Helmut Schmidt seal ja ütles muuseas: „Meie noorus tunneb liiga vähe ajalugu ja on kahjuks vähe informeeritud sellest ajaloolisest kurbmängust. Meie aga mäletame seda ja peame endile selgeks tegema, et see ei olnud sündmus üleöö, vaid üksteisele järgnevad sündmuste lülid, midagi ketisarnast. Noorust ei saa meie selle ajaloolise kuriteo eest vastutavaks teha — nemad peavad ajaloost seda õppima. Ja selleks oleme meie kohustatud — neid õpetama siinkohal. Noored on need, kes võtavad meil üle juhtimise tuleviku ajalookäigu eest ja nemad on selle eest kohustatud vastutama, et niisugust ei korduks!" („Monitor" — 6. 3. 79).

See on mehesõna. Sellega liitume meie ja kõik mõtlemisvõimelised, kes nägid „Holocaust'i" ja kes on end ise tahtnud informeerida sellest ajaloo kurvast sündmusest. Meile aga, kes olema teinud läbi endi „Holocausti", oleksime tahtnud samal korral ka kuulda nendest suurtest marxismi tapatalgudest võrdlusena, mis algas 1918. aastal. Kas neid, kes valmistasid filmi „Holocaust", kes tõid Euroopas linale, ei huvitanud ka 142 miljoni kommunismi-ohvri saatus? Kas see ei anna ka mõtelda neile, kes küll ise keerises pole olnud, kuid kes praegu maid ja riike juhivad ja nende eest vastutust kannavad?

Prantsuse publitsist Louis Pauwels rõhutab ajaleht „Le Figaro" järgnenud nädalalõpu lisas, et arvutud kommentaarid selle „Hollywood — melodraama" kohta ei ole sõnakestki lausunud marxismi terrorismi kohta. Rassi- ja poliitmõrvad on küll vabandamatud, kui ajajärk, kus elame, ei kuulu ainult heebrea tragöödiale.

Ühes varasemas „Figaro" nädallõpulisas oli juhitud tähelepanu sellele, et kommunistlike sihtide läbiviimise püüded alates 1917 on seni 142 miljonit inimelu nõudnud. Nendest, nii „Figaro" — kuni 1978 ainuüksi 70 miljonit N.-Liidus (Solzhenitsõn 66 miljonit!). „Figaro" statistika hõlmab ligikaudu 3 miljonit sakslast, kes kommunistliku väljaajamis-terrori tõttu surmatud. Edasi toob sama ajaleht järgmised arvud:

1. Inimohvrid Hiinas, millede eest kommunism vastutav — vähemalt 63 miljonit,

2. Massaker Katõnis — 10.000,

3. Kambodzha (aprill 1975 kuni aprill 1978) — 2.500.000,

4. Kommunistlik terror Ida-Berliinis, Prahas, Budapestis, Balti riikides (1940—1975) — 500.000,

5. Kommunistlikud agressioonid Kreekas, Malaysias, Birmas, Filippiinidel, Koreas. Vietnamis, Kuubal, Aafrika mustade seas, Ladina Ameerikas — 5.500.000.

Jälgides neid „hirmuäratavaid tõendeid kommunismi ebainimlikkuse kohta, nii ütleb Pauwelts, näitab problemaatik ühe perekonnasaatuse esiletoomisel, nagu see „Holocaustis" oli.

Kes muide ainult möödunud päevade terrorit silmis peab, „labastab tänapäeva terrorit". Võõra terrorit või vaenlase oma kritiseerida, tähendada enamikus „endi omi unustada või nägematuks teha", tõstab Pauwels esile.

Kindlasti oleks nende „Figaro" poolt toodud arvudega kaasunud sündmustega tutvumine kaasaegsetele riigimeestele suureks algõpetuseks koos ajaloo õppetundidega, eriti praeguses käigusolevas Euroopa Julgeoleku, inimõiguste ja koostöö konverentside sarjas. Et vähemalt mõista ja teada, kust poolt võiks vaenlast või agressorit oodata, mis nii paljudele Euroopas praegu tundmatuks suuruseks on. Aga seda tuleks lugemisvõimelistel juba ise teha ja mitte järeletuleva põlve vastusele viia — võiks hiljaks jääda!

Vaatleja

Esto Mutual Fund Ltd.

6. juulil aktsia hind $9.15

145 King Street West, Suite 1900, Toronto M5H 3M1 — tel. 364-1131
Õhtul tel. 925-6812

AKTUAALSEL TEEMAL

VASTU EBAMÄÄRASELE TULEVIKULE

Viimase aja maailmapoliitilised sündmused näitavad, et vaba maailma praegused juhid on kaotamas kontrolli ja nad ei ole enam võimelised sündmuste arengut mõjutama. Tokios 7 suurriigi juhid ei leidnud abinõusid OPEC'i õlihinna tõstmise vastu. Võib ennustada vaid uusi hinnatõstmisi ja tuleb loota ainult nende armule. Samuti ollakse võimetu takistama, et Moskva kommunismi liinil asuv Vietnam ei ajaks oma maalt välja hiina rahvusest elanikke, kes seal on elanud aastasadu. Nende põgenike hulka arvestatakse rohkem kui ühele miljonile. Sellise hulga soojas kliimas elanud põgenike paigutamine põhjamaadele, nagu Kanada ja USA valmistab suuri raskusi. Kuid võitlused kommunistlikkude terroristide ja kohaliku maa vägede vahel kestavad Nikaraaguas, Aafrika Lõunapoolses osas ja mujal. On oodata järjest uusi põgenikke ja on küsimus, et kas praegu veel vabad riigid on võimelised neid kõiki mahutama?

Mida aeg edasi läheb, seda suuremaks kasvab ebakindlus ja peata olek praeguste vaba maailma riigijuhtide keskel. Näib, et praegu puudub vabal maailmal juht. Ameerika, kes mängis vaba maailma juhti on oma juhtimisega pankrotti minemas. Üheltpoolt häirib praegu nn. Vietnami paadi-põgenike probleem. Teiselt poolt ähvardavad OPEC'i õli produtseerivad riigid oma ülemääraste õlihindade tõstmisega segi paisata kogu vaba maailma majandussüsteemi. Kummagi probleemi lahendamiseks puuduvad tarvilikud väljavaated.

Vietnami paadi-põgenike küsimus võib veelgi vaba maailma riikide rasket olukorda halvendada. Need ei ole tavalised poliitilised põgenikud. Vaid nende kohandamisega on suuri raskusi. Omal ajal arvestati hiina rahvusest elanikke Indo-Hiina ruumis ligi pooleteisele miljonile. Need on enamik elanud neil maadel sajandeid ja sest ajast kui need maad olid Hiina ülemvalitsuse all. Need ei kuulunud lihtrahva hulka, vaid tegelesid seal peamiselt äri alal. Väike kaupmeeste, pesumajade, restoranide pidamise jne. Kui Vietnam läks Moskva liinil oleva Hanoi kommunismi alla, siis natsionaliseeriti nende varandused, ettevõtted ja majad. Kuid nad olid muutunud ka rassiliselt vastuvõtmatuks uues kommunistlikus ühiskonnas, sest nad olid hiinlased ja Vietnami ja Hiina vahel tekkis isegi sõjaline konflikt.

Hanoi kommunistid hakkasid neid saatma raskele füüsilisele tööle metsikute piirkondade maade ülesharimisele. Füüsilist tööd ei ole need inimesed kunagi teinud ja nad otsivad omale uusi maid, kus nad saaks jätkata oma endist tegevust kaupmeeste, väikeäride pidajaina, mis on hiinlaste erialaks kõigil maadel, kus nad elavad.

Ühesõnaga nad otsivad kergemat elujärge kõigil maadel, kes neid vastu võtavad. See tähendab aga seda, et kui Kanada võtab vastu ütleme 20.000 paadi hiinlast, siis see tähendab, et 20.000 kanadlasel tulevad omad senised töökohad nendel kergematel töödel loovutada uustulnukatele. Kuid hiinlasi on 900 miljonit ja ühel heal päeval võivad sajad miljonid otsida omale uut maad elamiseks. Vähemalt võib 22 miljoni elanikuga Kanadas tulla olukord, et need uustulnukad on enamuses ja senine Kanada elanikkond on samas olukorras, kui kunagine Kanada põhielanikkond indiaanlased. Sellepärast tekib küsimus, et kas neile paadipõgenikele ei tuleks otsida elupaika kusagil Aasias, kust nad on pärit ja võibolla on nende soojade maade elanike asustamine külma kliimaga põhjamaadele ekslik?

Kui kommunism sellise hooga haarab uusi maid, nagu president J. Carteri rezhiimi viimastel aastatel, siis varsti ei suudeta ka parema tahtmise juures kõiki põgenikke enam ära mahutada. On ju päris ilmne, et praegused veel vabad riigid aitavad selleks kõige jõuga kaasa, et uusi kommunistlikke ja revolutsioonilisi riike juurde tuleks. Suuremad kommunistlikkude riikide pealinnad on küll praegu Moskva ja Peking, kuid kõige suuremaks kommunismi levitamise keskuseks on praegused vaba maailma riigid ja vaba maailma ajakirjandus. Niipea kui mõnes riigis tekib sisemisi raskusi, siis asub USA kohe terrorstide poolele, lootuses, et kui endine USA-le sõbralik rezhiim langeb, siis oleks uute võimumeestega juba head suhted olemas. Kui Iraanis tekkisid sisemised raskused, siis selle asemel, et shahhi aidata nõuti algul mitte ametlikult, hiljem ametlikult, et shahh astugu kohe tagasi. Ayatollah Khomeini oma staabiga asus Pariisis, kus tal oli täielik vabadus Iraani rezhiimi õõnestamiseks. Selle tulemuseks on nüüd kohutav terror Iraanis ja raske õlikriis vapustab kogu vaba maailma.

Analoogiline olukord on nüüd Nikaraaguas. Nikaraaguas valitud president A. Somoza ütles, et ta ei astu vabatahtlikult oma kohalt tagasi, nagu tegi seda USA nõudel Iraani shahh M. R. Pahlavi. Kuid USA on ulatanud juba oma käe sandinista terroristidele, keda relvastatakse Moskvast, Kuuba, Panama ja Kostariika kaudu. Tekib küsimus, et milleks vajab USA oma külje all Kuuba kõrval veel teist kommunistlikku riiki? Kui president J. Carter, välissekretär C. Vance on komude poole peal, milleks on siis USA Kongress ja Senat?

On päris selge, et Nikaraaguast on oodata uusi põgenike masse. Aga USA ametlik poliitika toetab Aafrika lõunapoolses osas Lõuna-Aafrikas, Rodeesias ja Namibias muste kommunistlikke terroriste. Kuhu paigutada seal elavad mitu miljonit valget, kui need sealt välja aetakse.

Kanadat on võimalik muuta õlidega isevarustajaks maaks. Milleks Kanada asub nende maadega ühte paati, kel õli puudub. Milleks valitsus ise teeb majanduslikke segadusi õlihinnaga. Kõik märgid näitavad, et minnakse vastu ebamäärasele tulevikule. On oodata kõikide hindade tõstmist mitmekordseks. Sellega koos suureneb tööpuudus, sest uusi immigrantide masse, kes otsivad siin paremaid töid tuleb massiliselt sisse. Osa neist jääb ühiskonna toita, mis suurendab veelgi praegust rasket maksukoormat. Lahendust ei ole silmapiiril.

AJK

Baptistide . . .

(Algus esiküljel)

Roos Rootsist rääkis „Kogutud aaretest".

Ta ütles, et konverentsi kohta võib öelda vägagi palju head. Rõõm oli kokku tulla, kahju, et need kaunid päevad kiiresti mööda läinud. Eriti külalistel on olnud parem osa — nad on olnud suured saajad. Neile on osaks saanud, suur sõprus, armastus ja heldus Toronto kristlikult perelt. Seda armastust on nii palju olnud, et tundub nagu see nädal oleks terve elu oma-ette olnud. Kahju on sellest lahkuda. Osaks on saanud isiklikud kontaktid. On leitud, suuremat rahuldust nii isiklikult kui koguduse seisukohalt. Toronto on suur ja suur on selle koguduse jõud, kus külas oleme. Suureks ja jõuliseks kujunes see konverents. Siin on niisugune elujõuline töö ja tegevus — on laulmas soliste, duette, triosid, kvartette, meeskoorid, naiskoorid, noortekoorid, segakoorid ja ühiskoorid. Oleme vaimselt palju saanud, oleme palju ka rahvuslikult leidnud. Jagame kõike seda, mida saanud rahvuslikus vaimus. Tänus panema käed kokku, mis siin osaks saanud. See elab meie südameis ja kasvab, lõpetas kauge külaline konverentsi kokkuvõtet tehes.

Konverents lõppes mõtetega, et siit on palju saadud ja kõikide kohus on seda jagada ja edasi anda. Konverents on jätnud head muljed. Kasutame need siit leitud varad ühiseks eesmärgiks — rahvuslikuks eesmärgiks! Oleme mõistlikud majaehitajad — kavandame tulevikku inimlike ja jumalike plaanide järele, et nad ühes punktis kohtuksid. Kavandame, et meie plaanid ja Issanda plaanid ristuksid ja et meie Jumala plaanidest midagi ära ei rikuks. Järgmine ülemaailmne konverents toimub 5 aasta pärast. Koht võiks olla kas Torontos, Vaucouveris või mujal.

Teadustaja ülesannet täitis päevakohaselt Viktor Krabi.

Kõik konverentsi päevad möödusid koosolekute, palvuste, nõupidamiste ja paljude muusikaliste koosviibimistega.

Konverentsi ruumideks kasutati Toronto Eesti Baptisti kiriku ruume. Osavõtjate arv koosolekutelt oli suur. Neljapäeval toimus väljasõit Kiviojale, kus veedeti terve päev. Kolmapäevasel koosolekul olid ettekanded „Uus Testamendi koguduse olemus, funktsioonid ja eesmärgid". Õhtul Misjoni-õhtu. Teisipäeval, toimus väljasõit Niagarale. Esmaspäeval olid ettekanded „Kogudus Vanas Testamendis" ja „Uue Testamendi koguduse sünd ja areng". Pühapäeval, 1. juulil toimus tänujumalateenistus ja õhtul juubeli õhtu. Laupäeval, 30. juunil kell 18.00 toimus konverentsi ava- ja tervituskoosolek koos teelauaga. Konverentsi alguseks oli saabunud palju tervitusi.

Eesti Baptisti Kirik avati 1963. aastal 5. mail. Ehitajaks oli Hurlburt Company ja nende poolt oli ka arhitekt. Kirik on väga moodne koos oma kõrval-ruumidega. Ehitusstiilis on kasutatud põllukivi ja mändi. Pingid on valgest tammest, altari tagaseinal suur rist. Kogudusel on momendil 350 liiget. Õpetajaks on Kalju Raid.

elna

Põhjala Tütred . . .

(Algus esiküljel)

gid seda esmakordselt.

Lõkkeõhtule järgnes kutse kohvile. Lipkonna juht palus kõiki kohalviibijaid Kotkajärve kohvikusse, panema punkti lipkonna 30-ndale tegevusaastale. Endla Komi oli päeva jooksul valmistanud suure tagavara sooje saiu ja Helje Valter oli toonud juubelitordid.

Kohvi juures võis kuulda nii juhtide kui ka tüdrukute hinnangut laagri kohta. Olevat olnud üks paremat ja töö edukuse seisukohalt veel kõige parem.

☆

JUUBELIKONVERENTSI TERVITUSKOOSOLEK

Juubelipäevade sissejuhatuseks oli pidulikus ja ülevas meeleolus toimunud ava- ja tervituskoosolek laupäeva, 30. juuni õhtul. Pärast seda, kui koguduse pastor K. Raid oli kuulutanud konverentsi avatuks ja soovinud teretulemast kõikidele osavõtjatele, algas pikk tervituste osa. Esimesena võttis sõna võõrsilasuvate eesti baptistide keskkoondise esimees dr. Artur Proos Vancouverist ja tema järele Ontario ja Quebeci baptistiliidu esimees dr. Ronald Watts.

Haaravamaks kujunes kodumaa usukaaslaste esindaja, presbüter Jüri Puusaag'i sõnavõtt. Teda tervitati lillekimbuga ning omalt poolt andis ta üle kingitusena risti kujutava kunstiteose, mille materjaliks kodumaa kasetoht. Ka oli tal kaasas ning loeti ette kirjalik tervitus eesti vanempresbüter Robert Võsult, kes muide oli osa võtnud esimesest juubelikonverentsist kümme aastat tagasi.

Rootsis elavate eesti baptistide läkitused ja head soovid andis üle Oskar Loogna ning Austraalia omad Daniel Ling. Usna haruldaste külalistena ülemeremaadelt tervitasid Verner Heljula Leicesterist Inglismaal ja Ester Aver-Puerta Hispaaniast.

Viimasele on osavõtt konverentsist eriti liigutav, kuna see on talle pärast enam kui 30 aastat võimalus taas viibida suurema hulga eestlaste seas.

Toronto teiste eesti vabakoguduste poolt tervitasid Edmund Saraoja ning Allan Laur ja Vancouveri raadiosaadete poolt Paul Lepik. USA usukaaslaste tervitused andis edasi New Yorgi koguduse jutlustaja Leonhard Heinmets, Evald Leps Lääneranniku eestlaste nimel ja Endel Meiusi, kes on ühe koguduse pastoriks Denveris, Colorados. Kõigi heameeleks võtsid tervitajatena osa ka meie usu- ja kultuurielu suurkujud Evald Mänd ja Karl R. Marley.

„Meie Elu" Stokholmis

ESTO '80 ETTEVALMISTUSED VIIMISTLEMISE AJAJÄRGUS

Nüüd, kus ESTO '80 on saanud omaette büroo-ruumid ja täisajaga tööjõud, võib loota palju aktiivsemat kirjavahetust ja üksikasjalist informatsioonivahendust kõikidelt aladelt, arvab informatsiooni osakonna juhataja Siim Saare. Kõikides ESTO '80 ühenduses olevates küsimustes võib tulevikus kirjutada aadressil: ESTO '80, Box 657, S-10129 Stockholm, Sweden või helistada 08-106 807, 111 442. Büroo asub Eesti Majas, Wallingatan 32—34. Informatsiooni osakonnal on veel kavas välja anda 2 numbrit „ESTO '80 Teated", mis saadetakse tulevikus nendele, kes on registreerinud Põhjakotka '80 ühislennule. „Teated" on väga heas trükis koostatud ülevaade ja informatsioon Eesti Päevade eeltööst, kavadest ja otsustest. „Meie Elu" kaastöölise Stokholmis viibides jäi mulje, et seal on vaikides väga palju tööd tehtud ja vähe lehtedes kirjutatud tegudest.

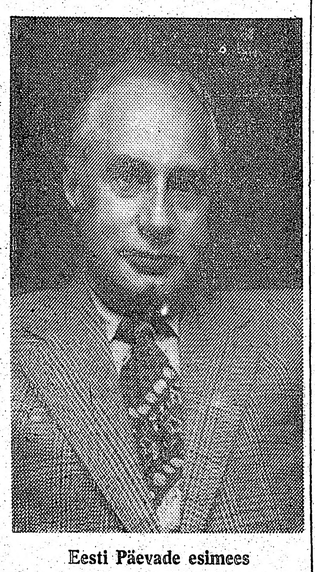

Eesti Päevade esimees Richard Norvell

Eesti Päevade üldjuht Richard Norvell ja informatsiooni osakonna juht Siim Saare kinnitasid ühiselt, et Stokholmi eestlaskond on nüüd järsku hakanud elama ja tegutsema. Pakutakse abi igal sammul. See on ilusam ja julgustavam osa Eesti Päevade ettevalmistamisel ja see on juba aasta enne suurpidustusi. Tundub, et eeltöödesse on tulnud võistluse motiiv — nii Eesti Päevi organiseeriv juhtkond kui Stokholmi eestlaskond ei taha mitte ainult olla võrdsed Kanada ja USA üritustele, vaid tahavad seda paremini ja palju võimsamalt teha. Siim Saare ütles, et põhiprobleemid on nüüd lahendatud, ainult tarvis veel aktiviseerida tervet eestlaskonda üle maailma.

Suurt ja tähtsat osa Eesti Päevade ettevalmistuses on täitnud Juhan Kokla, Eesti Päevalehe peatoimetaja ja ESTO '80 ajakirjanduse toimkonna esimees. Ta on saatnud kolleegidele üle maailma kõik informatsiooni, mis on olnud Eesti Päevalehes või on olnud saadaval ajakirjandusele. Usina lehemehena püüab ta osa võtta nii paljudest ESTO '80 koosolekutest, kui see vähegi on võimalik. Mitte ainult tema panus üksinda, vaid mitme inimese panuse Päevalehe toimetusest aitavad kanda Eesti Päevade suurtõrvikut, mille kuma peaks ületama igale mandrile, kus eestlasi on. Juhan Kokla ütleb, et ettevalmistused ei ole olnud uimased. Rohkem on tehtud kui on räägitud. Palju vaeva on juba nähtud ja palju torme seljataha jäetud. Eesti Päevaleht on igas numbris midagi kirjutanud ESTO '80'st, kuid nüüd muutub kõik veel palju elavamaks. Andres Küng peab suurepärast ühendust Rootsi ajakirjandusega. Eesti Päevaleht trükib eeloleval sügisel Eesti Päevade eriväljaande, mis saadetakse üle maailma laiali kõigile eestlastele, kes kavatsevad Stokholmi tulla. See eriväljaanne on kättesaadav igal maal kohaliku ESTO '80 toimkonna kaudu. Võib arvata, et selle eriväljaandega Eesti Päevaleht Stokholmis kujuneb kõige suurema tiraazhiga eesti ajaleheks võõrsil. Nii Eesti Päevade esimees Richard Norvell kui informatsiooni osakonna juhataja Siim Saare avaldasid suurimat tänu ja tunnustust Juhan Koklale jutuajamises „Meie Elu" kaastöölisega. Eesti Päevalehe toimetuse ruumid kujunevad Eesti Päevade pressikeskuseks ja J. Kokla organiseerida jääb ajakirjanike kongress.

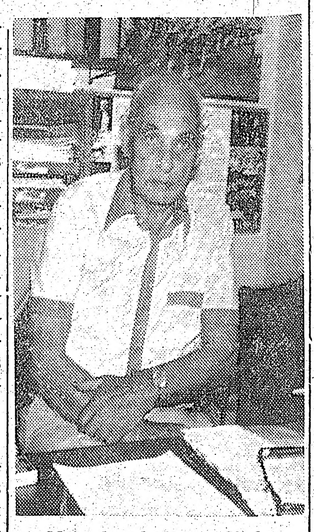

Majandussektsiooni üldjuht Leo Karupää.

EESTI PÄEVADE RONGKÄIK

Suure ja tähtsa osa ESTO '80 pidustustest moodustab rongkäik, mis toimub reedel, 11. juulil enne lõunat kogunemisega Humlegardenis. Tee pikkus on 1.6 km ja kulgeb piki Stokholmi peatänavaid Kungsträdgårdenisse. Rongkäigu toimkonna juhataja on Ats Anderson 14-liikmelise meeskonnaga. Palutakse, et iga ESTO '80 osavõtja juba aegsasti liigitab rongkäigu pidustuste tähtsamate ürituste hulka. Rongkäigu juht mainis, et meie rahvuslikku tahet ja vabadusnõuet mõõdetakse rongkäigust osavõtjate arvuga ja sellepärast ei tohiks ükski eestlane jäädа rongkäigust eemale.

Rongkäigu toimkond soovitab juba nüüd kõigil mõtlema hakata Eesti lippude muretsemisele ja kaasa võtmisele Stokholmi ning rongkäigule. Rongkäigu juurde kuuluvad ka kõigi organisatsioonide embleemid rahvusvärvide tagapõhjal.

JUMALATEENISTUSED JA KONGRESSID

Jutuajamisel peapiiskopp Konrad Veemiga selgus, et kõik kiriklikud ettevalmistused Luteri kiriku osas on täies hoos. Veel on palju otse lahti, kuid need kindlasti lahenevad positiivselt. Kurvalt mainib peapiiskop, et on kahju, et ei ole ekomeenilist eesti kirikute kokkutulekut. Ainult Apostliõigeusu kirikuga on ühendus ja on ühiseid jumalateenistusi peetud. On reserveeritud suured Jakobi kiriku ruumid ava- ja lõpujumalateenistuseks. Kavas on kiriku kongress ja usuteadlaste kongress ja usuteadlaste päev. Teada on, et kõnelema tuleb dr. Arthur Võõbus. Toimub peapiiskopliku nõukogu kokkutulek ja konsistooriumi täiskogu koosolek. Päevakorda tuleb kiriku ülesande formuleerimine meie ühiskonnas. Peapiiskop ütleb, et tahame inspireerivalt mõjuda, et väsimus ei võtaks maad. Usk ja rahvus peaks leidma ühise tee, mis eesti rahvale oleks kasuks. Õpetaja August Raiduri ootamatu eluteekonna lõpp on palju leina toonud meie kiriku ellu.

Uueks ja ainulaadseks osaks võib kujuneda meile kõigile tuntud mag. Esmo Ridala poolt organiseeritav raamatunäitus ja võimalikud konverentsid Ülemaailmsete Eesti Päevade raames teemadega, mis toetaks meie rahvuslikku olemasolu võitlust ning viiksid samaaegselt edasi eesti kultuuri ning eesti ühiskondliku elu arendamist. Esmo Ridala avaldatud rahvuslikud mõtted on väärt, et Esto '80 ajal tõsiselt peaksime nõu, mida saame teha eesti kultuuri ja rahvusliku enesekaitse heaks. See mõte peaks olema meie konverentside peamotiiviks kõigil ESTO '80 nõupidamistel.

Telefonilisel jutuajamisel Leida Leesmentiga Malmöst võisime veenduda, et kõik liikumislavastusega seoses olevad probleemid on täieliku kontrolli all. Uued, head ja reaalselt sobivad mõtted juhivad ettevalmistusi. Ootamatu ESTO ettepanek tuli üllatusena Leida Leesmendile, tuli nagu välguna selgest taevast. Segavalt mõjuvad varem võetud kohustused Malmö tüdrukute osas, mis näiteks „Meie Elu" kaastöölise kavatsetud intervjuu ja külastuse Malmösse viisid Leida Leesment'i samal ajal hoopis Taiwani, Formoosasse, koos Malmö tüdrukutega. Enne Taiwani sõitu oli tal suur esinemine Malmö linnateatris, mis jällegi ülimalt õnnestus. Oma telefonilise kõne kokkuvõtul Leida Leesment ütles, et ESTO '80 on rahvuslikult ilusam üritus, millele tema on saanud või võinud kaasa aidata ja ta annab oma parima. Tütar Tiina kavatseb külastada Torontot juuli lõpus või augusti alul, et koordineerida liikumislavastust. Leida Leesment tuleb Kanadasse septembris.

Stokholmis viibimise ajal avanes võimalus tutvuda reisimiste võimalustega noortele Rootsis ja Euroopas Eesti Päevade ajal. Need tingimused on väga soodsad ja mõnel juhul isegi odavamad Eurail passist!

Informatsioonitoimkonna juhataja Siim Saare
Fotod — Elna Kungla

Informatsiooniks võtta ühendust P. Lawson reisibürooga, või kirjutada Stokholmi: European Transalpino, Birger Jarlsgatan 13, S-111 45 Stockholm, Sweden. Attn. Mr. Carl A. Bergquist.

Meeldiva üllatusena avastasime, et Helsingis on reisibüroo avanud eestlastele tuntud hõimuvend Kaj E. Long, kes mõned aastad tagasi töötas Torontos Koho Travelis. Kaj omab reisibüroo „Long Tours Ltd" Mannerheimintie 114 B 25, 00250 Helsinki 25, Finland, tel. 412 191 või 234 022. Kaj Long korraldab ringsõite Soomes ja arvata võib, et tema korraldusel toimub ka skautliku nooruse ringreis Soomes, kui soovijaid on. Informatsiooni annab P. Lawsoni Travel Torontos või Põhjakotka '80 lennutoimkond.

„Meie Elu" kaastöölisena ja Hiidlaste Seltsi juhatuse liikmena Torontost avanes võimalus tutvuda Stokholmi kuulsa Filodelfia-Kyrkan kiriku juurde kuuluva eestlaste Nelipühi kiriku ruumidega, mis said reserveeritud hiidlaste kokkutulekuks kolmapäeval, 9. juulil Stokholmis. Kirik asub Brävallangatan 11, 113 36 Stockholm, telefon 08-319 592, mis on Stokholmi kesklinn ja ligidal Eesti Majale. Koguduse juhatajaks on Herman Laur. Arvata võib, et sellest kujuneb mitme mandri hiidlaste suurem kohtumine.

Teadmiseks kõigile noortele ja nendele, kes kavatsevad osta moe esemeid Stokholmis — on parem enne hindu võrrelda Toronto omadega. Näiteks tavalised Lee jeans maksid Stokholmis juunis 1979 kr. 169.— meie rahas $45—$50.00. Kui keegi soovib neid riideid Rootsis kanda, on soovitav siit kaasa võtta.

Palju on juttu olnud igasugustest pääsmete hindadest Eesti Päevadele Stokholmis. Hinnad selguvad 1979. aasta sügiseks ja need on arvestatud nii Rootsi kroonides kui dollarites ümmargustes summades. Pääsmed tulevad müügile igal maal eeloleval sügisel. Jälgida soovitatakse kohalikke eesti ajalehti või ühendust võtta ESTO '80 toimkonnaga.

„Meie Elu" eelmises numbris oli väike eksitus sõiduaja kestvuses Peajaamast Domuse hotellini. Õigeks ajaks võib arvestada 7—8 minutit. Frescati on ühe jaama võrra kaugemal ja jaamast Frescatini jalutada on 6—8 minutit. Jaamast hotellini sõidab ka buss, umbes sama aeg kuna jala saab minna otse.

Oli võimalus külastada SAS'i Peakorterit Brommas ja vestelda vicepresident Osbjörn Engeniga. Ta soovitas kõigil varakult teha oma reservatsioonid, et kindlustada kohte lennukil ESTO '80 sõiduks. 1980. aasta suvel on palju suursündmusi Euroopas lisaks tavalisele suvisele sõitude kõrghooajale. Ta toonitas, et küttеaine hindade tõttu ükski lennuliin ei julge kviteerida 1980 aasta hindu.

Kokkuvõtet tehes Eesti Päevade ettevalmistustest Stokholmis, võib kindlalt arvata, et ESTO '80 kujuneb nii programmilt kui osavõtjate arvult suuremaks, mis nähtud või kaasa elatud kas Torontos või Baltimores. Suur optimism valdab kõiki tegijaid. Majandus sektsiooni üldjuht Leo Karupää ei tunne muret rahade pärast. Ütleb, et on mujal hakkama saadud, saadakse ka Stokholmis! Rein Puusepp, majutustoimkonna juht arvab, et kõigile kaasmaalastele jatkub küllaldaselt ruumi Stokholmis. Ainult varem reserveerinutele on suurem valiku võimalus. Hüvastijätul ESTO '80 esimees Richard Norvell ütleb, et Stokholm tervitab kõiki saabujaid eestlaste suurpidustustele 1980.

elna

ILMUS

TERR „KUNGLA" juubelialbum

KUNGLA 30

Hind $15.00

Postiga tellides lisandub saatekulu.

Sobiv kink nii noorele kui vanale.

Saadaval „Meie Elu" talituses

Eesti Majas, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Nädalakroonika

AMEERIKA SAASTAB KANADA JÄRVI JA LOODUST

Peaminister J. Clark märkis Tokio konverentsil, et USA tööstused põhjustavad Lõuna-Ontario piirkondades vihmataolisi happelisi sadestusi, mis mürgitavad Kanada järvi ja kahjustab Kanada loodust. Happelised vihmad on mürgitanud Muskoka, Haliburtoni, Algonquini ja Highlandsi piirkonna järved. Ka Ontario järv on ohustatud. Kuid samas tuuakse ette, et Ontarios on suurtööstusi, mis samuti mürgitavad järvede vesi ja kahjustavad loodust. Üks neist on Inco suurtööstus. Teadlaste arutusõhtul toodi ette, et aatomjõujaamades on alati võimalikud õnnetused, mis võivad kahjustada tuhandete inimeste elusid. Väideti, et aatomenergia kasutamine on suur hasartmäng inimeludega.

Iisraeli üks vanemaid ministreid, A. Sharir, sõimas Kanada peaministri J. Clarki pelguriks sellepärast, et ta võttis tagasi oma valimistel antud lubaduse Kanada saatkonna Jeruusalemma viimise asjas. Ta süüdistas, et selle valimislubaduse mittetäitmine ähvardab rahu Lähis-Idas. Kuid samal ajal süüdistas Iisraelis opositsioonis olev töölispartei, et peaminister M. Begin on valmistanud palju tüli sellega, et mõjutas Kanadat täitma oma valimislubadusi pealinna Jeruusalemma viimise asjas.

Itaalia saatis kolm oma sõjalaeva Kauge-Ida vetesse, et seal merest üleskorjata Vietnami paadi põgenikke. Kaugele merereisile läksid rakett-ristleja Victorio Veneto, varustuslaev Stromboli ja rakett-ristleja Andrea Doria. Laevadel on ka arstlik personal ja arstimeid.

Müstilised tulekahjud USA sõjalaevastikus teevad muret. Viiel sõjalaeval juhtusid tulekahjud, kus oli tegemist süütamisega. Lennukikandja John F. Kennedyl juhtunud tulekahju tegi vähemalt pool miljoni dollarit kahju.

Mehhiko, kes varustab Kanadat õlidega, teatas, et ta tõstab õli hinna $22,60 vaat. Mehhiko ei kuulu OPEC'i õlimaade hulka, kuid ta tõstab oma õli hinda vastavalt OPEC'i õlimaadele.

Hiina-Vietnami esindajate seitsmendal kokkutulekul, et teha pidevat rahu, ütlesid mõlemad pooled üksteisele ainult ähvardusi ja haavavaid väljendusi. Selgus, et Hiina on toonud Vietnami piirile vähemalt 12 diviisi ja rohkesti mitmesuguseid moodsaid relvi.

Moskval on käigus omapärane ja uskumatuna tunduv kampaania, kus meelitatakse USA ja Kanada eestisoost teadlasi, kes on kaotanud kontakti oma rahvusgrupiga, N. Liitu, kus neile pakutakse kõrgeid kohti ja suurepäraseid elamisvõimalusi. Eriline huvi on Moskval ilmaruumi teadlaste vastu, kes on praegu USA-s ilma erialalise tööta, sest USA-s lõpetati ilmaruumi kehade väljasaatmine mõni aasta tagasi ja teadlased lasti lahti ning on aastaid ilma tööta.

Philipiini, Tai, Malaasia, Singapur ja Hongkong ei võta vastu enam Vietnami paadipõgenikke, sest Singapuri peaminister märkis, et need 300,000 põgenikku on Moskva suures maailma vallutamisplaanis tähtsad tegurid.

Lääne-Saksamaa parlament häältas 253 häälega poolt ja 228 häälega vastu, et nn. natsi kuritegijate jälitamine kestab igavesest ajast igaveesti. Eelmise otsuse järele pidi nende jälitamine aeguma 1979. aastal. Võimul olevad sotsialistid nõudsid, et need teod tuleb lugeda aegumatuks. Endisi juudisoost vangilaagri kasvandikke demonstreeris oma univormis parlamendi rõdul, kus viibis ka Iisraeli saadik, kes jälgis vaidlusi parlamendis. Selle otsuse kasuks tehti propagandat ka Kanadas ja USA-s. Kuid Lääne-Saksa kohus on mitmed viimased kohtualused süütõendite puudusel mõistnud õigeks. Mitmed demonstrandid vangistati parlamendi rõdul segaduste tekitamise pärast.

Oma ametist omal ajal vallandatud USA president R. Nixon sõitis Mehhikosse, et külastada seal paos olevat Iraani shahhi M. R. Pahlavit, kuid varsti selgus, et shahh ei ole huvitatud vastuvõtma R. Nixoni. Shahhile on pakkunud maapagu ka üks Iisraeli miljonärist parlamendiliige, mida arvatavasti shahh ei julge vastu võtta, sest sellega seoses võib olla mittesoovitavaid poliitilisi tingimusi. Ta ei oleks siis kunagi enam vastuvõetav omal maal.

PONTIAC

PAUL JUTTUS

HOGAN PONTIAC BUICK LTD.

348 Danforth Ave.

Telefon äris: 461-3561

PONTIAC
BUICK
LEMANS
PHOENIX
FIREBIRD
SUNBIRD
CENTURY
ACADIAN
SKYHAWK

G.M.C. Veoautod

Pruugitud autod

EI
MINGIT
KOMPROMISSI
KOMMUNISTIDEGA

K. Päts — 1918

Floridalaste ühine Võidupüha

Florida eesti organisatsioonide ühisel korraldusel toimus 23. juunil Võidupüha ja jaanipäeva pühitsemine Fort Myersi lähedal Mehhiko lahe kaldal asuvas Carl Johnsoni nimelises pargis.

Rahvuskaaslasi oli kokku tulnud paljudest Florida osadest nii autodega kui ka bussidel. Eribussid saabusid Miami-Fort Lauderdale ja Tampa-St. Petersburgi piirkondadest. Park asub umbes 140 miili nii Tampast kui ka Fort Lauderdalest.

Võidupüha aktuse palvuse ja avakõne pidas õp. Hans Rebane. Selle järele naislaulukoor Erich Alliku juhatusel laulis kolm isamaalikku laulu. Järgnes aktuse kõne Lõuna-Florida Eestlaste Koondise esimehelt Harald Hinno'lt.

Aktus jätkus laulja Amanda Juht'i ettekannetega. Teda saatis akkordionil Ludvig Vahter. Siis pr. Juht ja Evald Pohl kandsid ette duetti. Järgnes laulud laulukoorilt. Eesti hümnile laulis kogu rahvas kaasa.

Lühikese vaheaja järele algas jaanipõhtu. Kava oli koostatud vastavalt meie vanadele traditsioonidele. Vahepeal ajati juttu, einetati, supeldi meres ja nii ei märgatudki kui aeg kojusõiduks oli saabunud. Kahetsusega tuli lahkuda.

Teeneid selle ürituse heaks kordaminekuks on paljudel. Ometi tuleks väljatõsta ühise kokkutuleku idee andjat ja organiseerijat Ida Maldur'it, siis abielupaar Must'i, kes pargi kasutamise suhtes eeltööd tegid. Muidugi kõige suurem töö lasus organisatsioonide esimeestel. Bensiini ja transpordi vahendite terav puudus tegi sellise kokkutuleku korraldamise eriti raskeks.

E. T.

Jaanipäev Albertas „Linda Hall'is"

Jaanipäeva nädalalõpul kogunes Albertas Stettleri ligidal asuvasse „Linda Hall'i" keskusesse eestlasi Edmontonist, Calgaryst, Stettleri ümbruskonnast ja mujalt. „Linda Hall" on eesti pioneeride asukoht mille keskel on ehitatud sama nimega saal. Soe päiksepaisteline ilm meelitas kohale umbes 200 osavõtjat.

Päevakorra kõrgpunktiks oli pildistamine möödunud aastal Alberta valitsuse poolt püsitatud „Estonian Settlement" plakati ees mis austab esimesi eesti „homesteaders'eid" Kesk-Albertas. Järgnesid organiseeritud mängud — naela tagumine, palgi saagimine, pesapall, hobuseraua ja taignarulli viskamine, millest oli entusiatstlik osavõtt. Lastele olid omaette võidujooksud, hüppamised, maapähkli korjamine kus jagati eriti ohtralt auhindu. Õpetati noortele „rahvaste palli" mäng mis kestis mitu tundi.

Jaanipäeva pidustuse ajal oli võimalik ringi sõita ja ümbruses näha eestlaste väljapanekuid Stettleri muuseumis, nende esimest kalmistut ning kirikut.

Õhtusöögiks oli iga perekond kaasa toonud söögi mis pandi rikkalikule ühislauale.

Jaanituli oli hiigelsuur ja tekitas spontaanse laulutuju mida hõlbustas kitarrisaade. Järsk äikesevihm ajas lauljad saali kus oli orkester juba kohal, ning polkad, valssid ja muud tantsud hoogsalt hakkamas. Uute tutvustega kestis pidu kuni hommikutundideni.

Hommikusöök oli Stettleri rahva poolt. Neli lahket perekonda annetasid munad, vorstid, ning praadisid tundide viisi pannkooke. „Linda Hall" naistoimkond oli jälle köögis ametis, kohvi ja muuga.

Nii hästi korraldajad kui ka osavõtjad tundsid lahkudes, et oli elatud läbi midagi uut ja huvitavat.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas: 1 a. $24.00, 6 k. $13.00, 3 k. $8.50 USA-sse: 1 a. 26.00, 6 k. $14.00, 3 k. $9.00. Ülemeremaadesse: 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa Ülemeremaadesse: 1 a. $23.50, 6 k. $11.75.

„MEIE ELU" TALITUS

958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

JÕEKÄÄRU LASTE SUVEKODU ALUSTAS TEGEVUST

Suvekodu avamine toimus möödunud pühapäeval 85-e kasvandiku pere, kasvatajate ja lastevanemate osavõtul. Esimesel nädalal viibib suvekodus 85 last ja järgmiseks on registreeritud kaugelt üle saja. Sellest võib järeldada, et Jõekääru laste suvekodul on võrdlemisi suur oma mängida eesti ühiskondlikus elus ja millest paistab, et küllaltki suur osa lastevanemaid saavad sellest aru ja oskavad seda hinnata.

Juba pühapäeval vara — ennelõunat — hakkas kasvandikke Suvekodusse saabuma ja kella 12-ks, enne lippude heiskamist, olid suvekodu maa-alad kibavat elu täis ning lippude heiskamisel seisis rivis 85 kasvandikku, kellele noorte-sõber E. Ruberg lausus mõned õpetlikud ja rahvuslikud sõnad. Lipud kerkisid mastidesse „Hoia Jumal Eestit" laulusõnade saatel.

Täpselt kell kaks p.l. saabus noorte rivi oma kasvatajate saatel peamaja ees asuvale lipu väljakule, kus heisati suvekodu hümni saatel suvekodu lipp, mida jälgis peamaja ees kasvavate põlisvahtrate all päikesevarju leidnud paarisajaline rahvahulk. Peale lipu heiskamist koondusid kasvandikud peamaja esisele murule poolkaares rahva suunas.

Ametlik avamine, mis pidi toimuma kell 2 p.l., hilines pooletunni võrra, sest õpetajat ei olnud veel ilmunud. Suvekodust võeti Torontosse telefoni ühendus õpetaja Puhmiga, kus selgus, et õpetajal ei ole olnud ette tulnud takistuste tõttu võimalik kohale tulla. Suvekodu avamisele oli tulnud pensionil viibiv õpetaja E. Pähn, kelle poole pöördus naisseltsi esinaine H. Novek palvega, et tema toimetaks vaimuliku talituse, millega õp. E. Pähn nõustus. Pastor E. Pähn oma südamlikus ja sügavalt rahvuslikus sõnavõtus ütles, et tal on hea meel ja rõõm südames, et meil leidub nii palju häid lastevanemaid eesti emasid ja isasid, kes on toonud oma lapsed siia Looja templisse. Oma jutus tõi ta näiteid ja juhtumisi noortest Kodu-Eestist, eriti aga okupatsiooni aegadest ja nende rahvuslikest tunnetest. Ta rääkis nii arusaadavalt, et lapsed seda suure huviga jälgisid. Palves palus õpetaja õnnistust Kodu-Eestile, suvekoduperele. Vaimulik osa lõppes vaimuliku lauluga.

Eeskavalises osas 14 Pensionäride Naiskoori liiget pr. Pilti juhatusel laulsid viis laulu,

nende seas kaks Juhan Aaviku hällilaulu. Koor laulis ka vaimulikud laulud koos rahvaga. Koorile ja juhile avaldati kiitust tugeva aplausiga ja koori juhile ulatas üks pisitüdruk kimbu põllulilli.

Naisseltsi esinaine ja elupõline „suvekodu hing" Helju Novek omas lühikeses sõnavõtus laulus, et 27-el suvel on Jõekäärul Naisselts pingerikast tööd teinud ja need tööd aina korduvad ja uusi tuleb juurde. Ta tänas suvekodu korraldajaid ja neid lastevanemaid kui ka noorte sõpru, kelle kaasabiga on tehtud igal aastal tohutult tööd, et kööki, hooneid ja ümbrust korda seada ja korras hoida. Seda on tehtud selleks, et võimaldada lastele meeldivat suvepuhkust oma maa-alal Jõekäärul. Pöördudes laste poole lausus ta: „Armsad lapsed, nii nagu kodudeski, nii tuleb ka siin kõnelda ainult eesti keelt, et alal hoida vanemate ja esivanemate keelt ja kasvada töös ja mängus tublideks eesti noorteks."

Lõpuks esimese kolme nädala suvekodu juhataja Viive Lomax oma sõnavõtus tänas õpetajat ja Pensionäride Klubi laulukoori eesotsas selle juhataja pr. Piltiga. Lastele lausus ta, et tema sooviks ja nõudmiseks on, et siin kõlaks ikka ja alati meie ilus emakeel. „Mu sooviks on, et omate selle aja jooksul seda, mida vääriks koju kaasa viia." Ta tutvustas kasvatajaid ja tänas lastevanemaid, soovides, et eesti laste vanemad hindavad ka tänavuaasta Jõekääru Suvekodu ning usaldavad oma lapsed kasvatajate hoolde — suvepuhkust veetma ja eesti traditsioonidele rajatud miljööd nautima.

"Kungla„ Rahvatantsijate poolt andis Naisseltsi esinaiseleH. Novek'ule Linda Valter tänusõnadega üle nägusa nahkköites albumi, lausudes, et see on nende poolt Naisseltsile tänuks selle eest, et ta aitas aineliselt selle albumi väljaandmist.

Lõpuks juhataja teatas, et suvekodu majandusjuhiks on Noora Valter, köögi juhatajaks Maimu Varik ja suvekodu pillimees Ellen Valter. Avaaktus lõppes Eesti hümniga.

J. S-gi

Jõekääru Suvekodu juhataja, erialajuhtajad ja kasvatajad. Vasakult ees: Riina Niit, Aime Nurmse, Hellen Valter ja Anu Jaanus. Teises reas: Viime Lomax (juhataja), Reet Roos (õde), Leili Nurm, Christina Greenbaum, Ann Tamm, Anita Niitenberg, Ingrid Kütt, Tamara Norheim, Kersti Linask ja Endel Ruberg (laagri vaimuliku kohustetäitja ja mitme eriala juhataja). Kolmas rida: Aarne Elias, Villi Lomax, Paul Kako, Kalle Lüdig ja Tarmo Heyduck (ujumisõpetaja).
Foto — J. Säägi

Küüditamise aastapäev Vancouveris

Vancouveri eesti kogudused korraldasid igaastase eeskuju järgi ka tänavu ühise küüditamise aastapäeva ja selle ohvrite mälestamise jumalateenistuse.

Jumalateenistusest võttis osa kirikutäis rahvast, kõigist Vancouveri kogudustest.

Teenistus toimus Vancouveri Eesti Ühendatud Koguduse kirikus 14. juunil.

Ühendatud koguduse jutlustaja dr. Proos avas jumalateenistuse ja alguslauluks lauldi „Kui päeva kära aega, ei andnud palvele".

Päevakohase pühakirja koha luges ülempreester dr. Ruus ja „Kodukiriku" jutlustaja V. Jääger pidas lühikese palvuse.

Eesti Ühendatud koguduse segakoor A. Vanema juhtimisel esines lauluga ja kokkupandud ohver läks eestlaste matmispaiga mälestusmärgi fondi.

Küüditamise ohvrite mälestamiseks laulis Ühendatud koguduse koor „Ma tõstan oma silmad mägede poole, kust mulle abi tuleb" „Psalm 121 — Joh. Tamverk.

Päevakohase sütitava jutluse pidas EELK Peetri koguduse õpetaja T. Vaga.

Jumalateenistus lõppes hümniga.

ILUS LAULUPIDU LÄÄNERANNIKUL

Kui Lääneranniku Eesti Päevad Los Angelesis oma ajalise kestvuse poolest olid jõudnud umbes poole peale, siis toimus nende Päevade ilusaim üritus — laulupidu teisipäeval, 3. juulil. See pidu tõmbas kokku üli-kooli suurde võimlasse ligemale 900 inimest. Tegelasi üksi oli paarsada — peale 85 laulja veel 74 rahvatantsijat ja sinna juurde naisvõimlejad, pillimängijad, juhatajad ja korraldajad.

Nagu on saanud kombeks laulupidude puhul, tehti algus lippude sissetoomisega. Lauljad olid juba võtnud kohad sisse võimlasaali otsaküljel asuval pinkidel. Teises saali otsas olid rahvatantsijad. Küljepealsed pikad pinkide read, tagantpoolt tublisti kõrgemad kui eest, need täitusid suviliselt riietatud külalistega.

Ühendatud segakoorisid juhatasid kordamööda Aino Mägi, Zoja Vaga, Rein Neggo ja Jaak Kukk.

Kontsert algas Juhan Aaviku lauluga „Püha, põline ja üllas", millele järgnesid Tuudur Vettiku „Su põhjamaa päikese kullas", Mart Saare „Mälestus", Miina Härma „Enne ja nüüd" ning Eduard Oja „Kangakudumise laul". Kõik ettekanded said tugevad aplausid. Suurima poolehoiu võitis Miina Härma laul, mida juhatas Aino Mägi.

Siis tuli järg naisvõimlejate ja rahvatantsijate kätte.

Iluvõimlemist demonstreerisid Vancouveri ja Seattle tüdrukud, arvult 7. Nende juhtideks kohtadel on Anu Rehtlane ja Hilve Shuey. Peale selle Anu Rehtlane ja Eha Shephard demonstreerisid veel kahekesi esinusvõimlemist. Seletusi andis Idla võimlemise kohta Endla Oder-Rehtlane. Ta märkis muuseas, et Rootsis Idla instituudis on käinud õpetust saamas üle 120 rahvuse.

Kui võimlemise pallid olid ära veeretatud põrandalt, võtsid algatuse endale rahvatantsijad. Nende ettekanded olid jagatud kahte ossa. Esiteks esinesid Portlandi ja Vancouveri noored ja viimastena, pärast uusi koorilaulusid, tantsisid Seattle ja Los Angelesi grupid. Erilist tähelepanu tõmbas endale Vancouveri rahvatantsijate esinemine, kus kanti ette uusi tantse, mida loonud nende juht Mikk Peek. Rahvas vaatas seda loomingut suure huviga. Los Angeles'i rühm omakorda, kes esines kõige arvuakamalt (20 paari tantsijaid) pakkudes ilusa lõpp-akordi kogu laulupeole sellega, et „kangakudumise" tantsus „kudusid kokku" sini-must-valge kanga. See oli ilus ja liigutav moment, kui tantsijad need värvid oma peade kohal hoidsid. Kui rahvas selle järele laulis püsti seistes Eesti hümni, siis tuli see kõigil hinge põhjast.

Enne viimaseid tantsunumbreid oli ühendatud segakoor veel ette kandnud neli laulu: Mihkel Lüdigi „Koit", Cyrillus Kreeki „Ma kõndisin vainul", rahvalaulu „Meil aiaäärne tänaval" ja viimasena Miina Härma „Tuljak". Neid laulusid juhatasid Zoja Vaga. Rein Neggo ja Jaak Kukk. Aplausid olid jällegi kauakestvad.

Juhtide austamisel anti lilli peale koorijuhtide ka teistele juhtidele.

Sisurikas ja meeliülendav laulupidu lõppes lippude väljaviimisega.

Kes jõuaks kokku arvata neid tunde, mis oli kulunud laulude õppimiseks kohtadel, tantsusammude harjutamiseks ja saatemuusika viimistlemiseks, ning kõigeks mis vajalik sellise suure programmi koostamisel? Nüüd oli see kõik mööda! Sügavas tänutundes astus rahvas avarast saalist välja palmide alla.

A. J.

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused ja testamendi-pärandused on tulumaksuvabad.
Annetaja soovid täidetakse.
EESTI MAJA, 958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6

PÕHJAKOTKA '80 LENNUTOIMKOND ARUTAS „TEISE ÜHISLENNU" KÜSIMUST

Sihtasutus Eesti Päevad Kanadas poolt organiseeritud ja eesti organisatsioonide esindajatest koosnev Põhjakotka '80 Lennutoimkond pidas koosoleku, kus olid arutusel mitmed Põhjakotka '80 ühislennuga ning ESTO '80-st osavõtuga seoses olevad küsimused.

„Meie Elule" antud informatsiooni kohaselt oli pikemalt kõne all eesti ajakirjanduses hiljuti avaldatud kuulutused, millistes reisibüroo „Kiwi Travel" pakub näiliselt soodsamaid võimalusi ESTO '80-le lendamiseks kui seda on teinud Põhjakotka '80 Lennutoimkond. Viimane töötab koostöös ülekanadliselt ja rahvusvaheliselt tuntud reisibürooga P. Lawson Travel Limited. P. Lawson reisibüroo abi on heade tulemustega kasutatud ka mitmetel varematel eestlaste ühislendudel Euroopasse (näiteks 1964 Rootsi, 1970 Saksamaale), kus P. Lawson Travel on alati tegutsenud õiglaselt, vastutustundlikult ja eestlastele vastutulelikult. Samuti on P. Lawson reisibürool head ühendused Rootsis ja mujal Euroopas, milline asjaolu võib ESTO '80 külastajatele olla suureks abiks mitmesugustes reisi küsimustes. Nendel põhjustel ka valiti P. Lawson Travel Põhjakotka '80 asjaajajaks.

Põhjakotka '80 Lennutoimkonnale on eelpool nimetatud kuulutuste avaldamine ebameeldivaks asjaoluks, mis võib lõhestada eesti organisatsioonide ühisettevõtte edukust. Lennutoimkonnale on arusaamata, millistel motiividel on teine „ühislend" välja kuulutatud, kuid võib oletada, et see on toimunud „Kiwi Traveli" püüdest taotleda vahekasu lennuliinidelt saadava komisjoni näol.

Mis puutub „Kiwi Traveli" poolt pakutud lennu hindadesse, siis ka selles küsimuses on Põhjakotka '80 Lennutoimkonnal teatud reservatsioonid. Lennutoimkonna poolt avaldatud lennu hind $450 on avalikkusele teatatud kui umbkaudne hind, mille suhtes Lennutoimkond loodab, et see on maksimaalne ja võib isegi väheneda. Lennutoimkond peab aga käituma vastutustundlikult ning ei saa anda praeguses olukorras, kus õli hinnad on järjest muutumas, mingit absoluutset garantiid 1980. aasta suveks. Vastavalt P. Lawson reisibüroo teadmisele ei ole ükski lennuliin veel praegu annud kindlat garantiid 1980. aasta hindadeks ja sellepärast on Lennutoimkonnal raske uskuda, et üks teine ettevõte on suuteline praegu garanteerima $25 odavamat hinda. Võibolla „garanteeritud" hinna sisse ei kuulu lennuliinide poolt nõutav kütteaine lisa-tasu („fuel surcharge")? Ka ei ole Kiwi Traveli kuulutustes ära toodud täpsemaid lennu hinna tasumise ega lennust loobumise tingimusi ja sellepärast ei saanud Lennutoimkond nendes küsimustes seisukohta võtta. Põhjakotka '80 lennu hindade suhtes peaksid selguma täpsemad andmed sügisel kui toimub tegeliku lepingu sõlmimine lennuliiniga.

Põhjakotka '80 Lennutoimkond ei ole siiski mitte mures „teise" ühislennu väljakuulutamise suhtes, sest eestlased on küllalt intelligentsed ja arusaajad inimesed, kes oskavad ise otsustada, milline ning milliste riskidega on tegemist ühe või teise ühislennu valiku tegemisel.

Lennutoimkond arutas ka Stokholmi hotellides eestlaste majutamise küsimusi. P. Lawson Travel on kinni pannud ESTO '80 ajaks umbes 400 voodikohta suhteliselt soodsate hindadega mitmes sobiva asukohaga hotellis. Selleks, et kindlustada reservatsioone, on aga vajalik juba ligemas tulevikus teha vastav sissemaks. Loomulikult on kinnipandud hotellitubade reserveerimisel eesõigus nendel, kes on ennast registreerinud P. Lawson reisibüroo kaudu. Praeguste andmete kohaselt ei ole soodsahinnaliste tubade saamine Stokholmis 1980. aasta suvel mitte väga kerge.

Jaanipäeva jumalateenistus Beamsvilles

Jaanipäeval, 24. juuni õhtupoolikul oli St. Catharinesi Pauluse koguduse Vabaõhujumalateenistus Beamsvilles Osvald Varese talus, kus tema ilusas ja hästikorrastatud kodu pargis juba aastaid on kogudus jumalateenistusi pidanud. Nii ka möödunud jaanipäeval oli kogunenud suurem hulk inimesi nii ligidalt ümbruskonnast ja kaugemalt.

Jutlustas koguduse õpetaja O. Gnadenteich, koraale saatis puhkpillide ansambel Mark Liho juhatusel. Pärast jumalateenistust veedeti ilus õhtupoolik suvises puudevilus, kus naisringil koos lahkete perenaise ja tütarde kaasabil oli kaetud rikkalik kohvilaud.

Vahelduseks loeti Kalevipoja ainetel Jaanipäeva traditsioone mis nii paljusid viis mõttes tagasi kodumaa jaanipäevale.

Koguduselt südamlik tänu O. Varese perele.

a. a.

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Teeme uusi ja parandame vanu, ka muti suvilate katuseid.
Hellstada tel. 699-5293

ÕIENDUS

Tallinna Festivali raames toimunud laskevõistlustel tuli esikohale Mikk Mölder, mitte Põldev, nagu meie lehes nr. 26 eksikombel oli toodud.

KOOSOLEKUST JA LÕKKEÕHTUST KIVIOJAL

Paar nädalat tagasi peeti ühing „Kivioja" peakoosolek perk. Leivati aias, Kiviojal.Koosolekut juhatas ühingu esimees Kaius Meipoom. Georgina vallavalitsuse esindaja, N. Ross, vestles koosolijatega tund aega.

Ta kõnelcs, et valla majandusel on nüüd, uue vallavalitsuse poolt, põhjalik revideerimine, loodetavasti tuleb ka õiglasem kinnisvarade hinnang. Viiakse läbi ka uus „Zoning by-law" sügiseks, samuti tuletõrje ja politsei kaitse tõhustamine. Uus politseijaam asutatakse Civic Centerise. Moodne ja võimas tuletõrje-prits tuleb Pefferlawsse, kust see on häire puhul, Udorasse viie minutiga.

Vallavalitsus on toetanud ja toetab ka edaspidi Uxbridge-Udora bussiühenduse taotlemist.

Ühingu tegevusest andis aru Kaius Meipoom. Ta mainis, et vallavalitsus on, juhatuse palvel, Kivioja teid korrastanud liikmetele ja lubanud seda ka eespidi teha. Juhatusel on olnud mitmeid kokkusaamisi ühingu üksikliikmete huvide kaitseks.

Igale krundiomanikule pandi südamele kraavikorrastamine. Liikmemaksu vähendamise ettepanek häälestati üksmeelselt maha, maks 15.00 jäi endiseks. See võimaldab ühingu maa kasutamist ainult liikmetele ja nende külalistele. Ühingu maa asub Kivioja jõe põhjakaldal. Ühing hoolitseb ka jõe tammi ja silla eest.

Tee planeerimiskomisjoni valiti hrd Vesi, Hoppe, Nurm ja Spirka. Rahalise aruande kandis ette Tiiu Rajaste. Kassas oli ülejääki ca. $400.

Juhatusse kuuluvad esimees: Kaius Meipoom, tema abid Oskar Kirves ja Magda Spirka. Laekur Tiiu Rajaste ja sekretär Hella Leivat. Revisjoni komisjoni: prd Nurm ja Kuuskne.

Samal õhtul oli ühingu maaalal „Lembitu Pargis" lõkketuli. Lõkketulega tähistasid kiviojalased ühtlasi meie rahvusele omast ja traditsioonilist jaanipäeva. Koos oli rohkesti rahvast, kiviojalasi, jõekäärulasi ja nende külalisi. Lõkketuli oli võimas, tulevirvad kerkisid ja hõljusid aina tähistaeva suunas.

Lõkke ääres deklameeris hea rõhu ja diktsiooniga Peeter Spirka lõpusalmi „Kalevipojast": Aga ükskord algab aega ... Kristiina Meipoomi juhatusel laulis Kivioja noortemeeste koor lõbusaid lugusid.

Lõkkevanana tegutses uljas ja hoogne Kristiina Meipoom. Tema särts vaimustas koosviibijaid. Kogu õhtu kõlasid lõkke ääres rahvuslikud eesti laulud. Ühelt „kadumaläinud" opereti lauljalt kuulis publik soolo operetist „Cornevali kellad" kõitva „Valts rondo". Mitme ühislaulu ajal oli eeslauljaks Lembit Kõva. Helilaadi muusika saatel oli tants haljal murul. Tänu naabrile, kes andis valgustusvoolu!

Kehakinnituseks küpsetati viinereid ja maitsti pr. Vinnali koduskü psetatud maitsvat rabarberi kooki.

Nagu kodumaal lauldi: ükskord aastas jaaniööl, loitvad leegid — nii loitsid leegid Kiviojal koidikuni jaanipäeva tähistamisel.

H. L.

Ilmus kauaoodatud
GUSTAV RÄNK:
„SEST ÜMMARGUSEST MAAILMAST"
(mälestusi elust Saaremaal)
Hind $20.00
Postiga tellides lisandub saatekulu.
Müügil „MEIE ELU" talituses
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

TOETASID EKN TEGEVUST

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas rahvuslikku tegevust on käesoleval tegevusaastal aprilli, mai ja juuni kuudel 1979 oma panusega majanduslikult toetanud alljärgnevad kaasmaalased.

A. Aarma, Uno Abe, V. Alasi, Anne ja Peeter Altosaar, Richard Antik, M. Arget, Helle ja Jaan Arro, Erich ja Mari Aser.

Maiu Betlem, Emil Eerme, A. ja A. Esop.

Maie Gray, Voldemar Gustavson.

A. Haavaniit, Anette Haljaste, Jaan Haljaste, T. Helde.

Hilda Joasalu, Alexander Joutsi, Hilme Joutsi, Ott Jürisson.

A. Kaarna, A. Kaarsoo, Ed. ja H. Kaju, A. ja R. Kalda, Alvine Kaldma, F. Kanger, Alice Kattemaa, Heldur Kiivit, K. Kilu, L. Kirik, Marta Kivik, Rahel Albrei-Kompus, Elise Kopli, A. Koppa, Arno Koppel, Paul Kriisa, U. Krusberg, Linda Kruus, Hilda Kuhlberg, E. ja R. Kulama, Ida Kull, Herta Kuslapuu, Vally Kõks, Rein Künnapuu.

Malle ja August Laansoo, A. Laanvere, Maria Laas, Guido Laikve, Ants ja Liis Lanno, Ants Laur, Voldemar Lehtmets, Alfred ja Ingel Lellep, Jaan Lepp, Meta Lepp, Ilmar Leps, Risto Liivoja, William Lohuaru, Liisa Lomp, Tiiu ja Aksel Loorpere, A. Luik, Joh. Luksepp, Osvald Luukas, Anne ja Rein Läte, Juhan Läte, Lidia ja Ed. Lüüs, A. Lukk.

Artur Maasik, Karl Maasik, Ester Mandra, Ellen Martens, Arnold ja Voldemar Matiisen, T. Metsala, A. Miliunas, Kaarel Mitt, Eero Muna, Raimond Mägi.

Magda Niitenberg, M. Nurming, Kaalep Ots.

Joosep Paist, Arvo Pallop, Juhan ja Linda Pallop, Lydia Pals, L. Pant, Leida Parik, E. Parss, Aino Pello, Tamara Pedjasalu, Leo Pirosok, Voldemar Pirson, Meta Puhvel, H. Pärn, Walter Püss.

Paul Rabisson, A. Raudsepp, A. Reimann, E. Reintee, Juhan Reis, Jakob Remmelg, Salme Riives, Uno Roose, A. Ruusauk.

Hans Saar, Hilja Saar, Leo Saar, Vaike Saarna, Külli Saartok, Viktor Saliste, Elo Sillamaa, A. Smith, Helga Soans, Hugo ja Juta Soolepp, E. Soomet, Jaan Soots, J. Stern, Max Suit, Meeme Sultson, Lembit Süsi, Vaike Sägi.

Tõnis Tambre, Martin ja Linda Tamm, Aarne Tammisaar, Jakob ja Friida Terts, Martin Tiisler, Osvald Tork, Toronto Eesti Ühispank, Jaan Tõnissoo.

M. Vabasalu, Riho Valiste, Hella Vallner, Vancouveri eestlased, Ilmar Vark, E. Vesk, L. Viinamäe, J. Vilumets, Winnipegi Eesti Selts „Side".

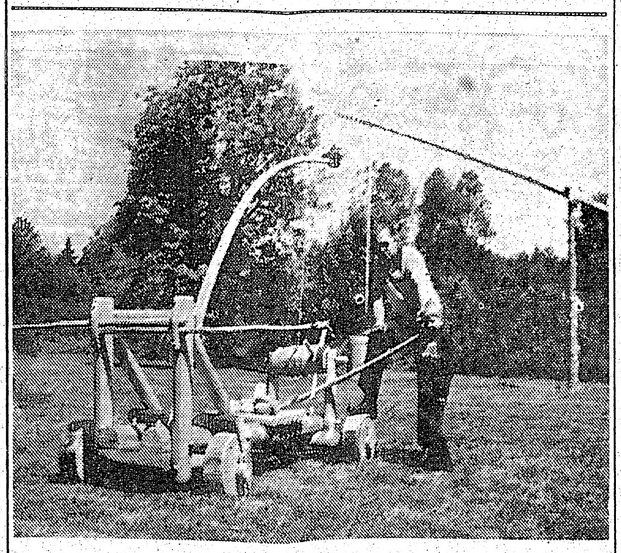

Kanada sõjaväe eestlasest kapten Pearu Nõmmik hakkab Oma Saare linnuses vanaaegsest kahurist, kiviheitemasinast, Võidupüha puhul „mürsku" vaenlaste hulka lennutama. Kiviheitemasina vibud on tehtud ehtsast kadakast, et need rohkem paenduksid.

Küüditamise aastapäev Vancouveris

uveri eesti kogudused kor- igaastase eeskuju järgi ka ühise küüditamise aastapäe- elle ohvrite mälestamise ju- nistuse.

ateenistusest võttis osa kiri- ahvast, kõigist Vancouveri test.

tus toimus Vancouveri Eesti ud Koguduse kirikus 14. juu-

tud koguduse jutlustaja dr. as jumalateenistuse ja al- s lauldi „Kui päeva kära ndnud palvele".

ohase pühakirja koha luges ster dr. Ruus ja „Kodukiri- staja V. Jääger pidas lühi- use.

Ühendatud koguduse sega- Vanema juhtimisel esines a kokkupandud ohver läks matmispaiga mälestusmär-

mise ohvrite mälestami- lis Ühendatud koguduse tõstan oma silmad mägede t mulle abi tuleb" „Psalm n. Tamverk.

hase- sütitava jutluse pi- K Peetri koguduse õpetaja

eenistus lõppes hümniga.

UTOIMKOND U" KÜSIMUST

nutoimkond loodab, et see naalne ja võib isegi vähe- utoimkond peab aga käi- utustundlikult ning ei saa guses olukorras, kus õli järjest muutumas, mingit garantiid 1980. aasta su- valt P. Lawson reisibüroo ei ole ükski lennuliin veel üd kindlat garantiid 1980. adeks ja sellepärast on onnal raske uskuda, et ttevõte on suuteline prae- rima $25 odavamat hin- a „garanteeritud" hinna uulu lennuliinide poolt caine lisa-tasu („fuel sur- Ka ei ole Kiwi Traveli ära toodud täpsemaid a tasumise ega lennust ingimusi ja sellepärast Lennutoimkond nendes seisukohta võtta. Põhja- lennu hindade suhtes uma täpsemad andmed toimub tegeliku lepingu ennuliiniga.

a. '80 Lennutoimkond ei itte mures „teise" ühis- uulutamise suhtes, sest küllalt intelligentsed ja imesed, kes oskavad ise illine ning milliste riski- mist ühe või teise ühis- tegemisel.

kond arutas ka Stokhol- s eestlaste majutamise Lawson Travel on kin- STO '80 ajaks umbes 400 uhteliselt soodsate hin- es sobiva asukohaga ks, et kindlustada re- on aga vajalik juba li- kuis teha vastav sisse- alikult on kinnipandud reserveerimisel eesõi- es on ennast registree- son reisibüroo kaudu. dmete kohaselt ei ole- ste tubade saamine- 980. aasta suvel mitte-

VUST

egevust on käesolevat panusega majandusli-

n Martens, Arnold ja tiisen, T. Metsala, A. rel Mitt, Eero Muna,

enberg, M. Nurming,

, Arvo Pallop, Juhan p, Lydia Pals, L. Pant, E. Parss, Aino Pello, alu, Leo Pirosok, Vol- Meta Puhvel, H. Pärn,

on, A. Raudsepp, A. intee, Juhan Reis, Ja- Salme Riives, Uno auk.

Silja Saar, Leo Saar, Külli Saartok, Viktor lamaa, A. Smith, Hel- o ja Juta Soolepp, E. Soots, J. Stern, Max Sultson, Lembit Susi,

e, Martin ja Linda Tammisaar, Jakob ja Martin Tiisler, Osvald Eesti Ühispank, Jaan

Riho Väliste, Hella veri eestlased, Ilmar L. Viihamäe, J. Vilu- i Eesti Selts „Side".

Tänapäeva Tallinn

SUURLINN ILMA SÄRATA

Nähtuna kaugelt merelt näib Tallinn oma Toompea ja vanade kirikutega keskaegse linnana. Ringkäik Toompeal või merepoolses all-linnas süvendab seda muljet: kitsad tänavad ja platsid, kulunud kivisillutus, värvimata majad mille kangialustest paistavad ülevoolavad prügikastid. Kõik nagu keskajal! Siin ja seal tehtav restaureerimistöö ainult tõstab esile majade halva olukorra.

Majad väljaspool vanalinna ei ole maalri pintslit näinud vabariigi ajast peale. Ka uusi ehitusi seal ei näe mujal kui vaid sõjas kannatada saanud aladel. Uusi maju on ehitatud Pelguranda, Lasnamäele ja peamiselt Mustamäele ning Õismäele kuni Harju järveni. Need uued linnaosad koosnevad 5- ja 9-korruselistest paneelmajadest, mis on halvasti ehitatud ja igavalt paigutatud. Need olevat ajutised majad, kuid seda aega ei ole ettenäha mil neid kord hakatakse asendama ilusamate majadega.

SÄRATA SUURLINN

Üllatavalt vähe on muutunud Tallinna ärilinn: ärid asuvad endistes majades ja müüvad sama kaupa kui enne, kuigi väiksemas valikus ja halvema kvaliteediga. Rahvas tunneb neid ka endiste nimede all nagu Kaarman, Günther, jne. Enamikul neist ei ole vaateakent, need on valgendatud ja kannavad ainult äri numbrit ja liiki. Seetõttu puudub linnal ka sära, mida meie suurlinnalt ootame. Tallinn aga on ju nüüd suurlinn oma 400 tuhande elanikuga. Kesklinn on üldliiklusele suletud, aga jalakäijate olukord pole paranenud. Kõnniteed on endiselt paekivist ja sõiduteedel on osalt ikka veel kulunud kivi parkett.

Võrreldes 1939. aastaga on Tallinna ärilinn ennem kahanenud kui kasvanud, aga teenindab praegu 400 tuhat elanikku endise 180. tuhande asemel. Seega Tallinna kodanik ostab nüüd tööstuskaupu vähem kui pool sellest mida ta ostis enne sõda, kuna lääne maailmas nende kaupade tarbimine on sama aja vältel tõusnud 3—4 kordseks. See asjaolu peegeldub muidugi selgesti elanike elatistasemes.

„HÜNERSONI KÜÜR"

Väljastpoolt vaatlejale tundub, et Nõukogude riik, mitte suutes pakkuda oma kodanikele mugavat kodu ja küllaldaselt süüa, pakub neile palju meelelahutust teatri, balleti, kino ja spordi näol. Tegelikult ei ole see nii: eesti teatrite arv Tallinnas on kahanenud ühe, Töölisteatri, võrra, kuna teatrite koguarv on jäänud endiseks. Kinode arv on kahanenud samuti kui kohviku kohtade arv kesklinnas.

Vaatamata sellele, et elanike arv on tõusnud mitmekordseks ei ole Tallinn saanud ei uut postkontorit, riigipanka, või lennujaama. Viimast kavatsetakse küll laiendada olümpiamängude puhul ehitatavate „Potjemkini külade" sarjas. Kesklinna uutest ehitustest võib märkida Viru hotelli, Kaubamaja, Teenuste maja, Teaduste Akadeemiat.

Tähelpanuväärsed linna plaani muudatused on Gonsiori ja Liivalaia tänavate laiendamine ning pikendamine kuni Lasnamäeni ja Estoonia puiesteele paralleelne Lenini puiestee. Uus sild viib Pärnu maantee üle raudtee ja on nii järsk, et sai omale nimeks „Hünersoni küür".

10.000 KORTERISABAS

On endast mõistetav, et Tallinnas, kus juba 35 aastat valitseb Nõukogude kord, on korteripuudus äärmiselt suur, sest elanike arv on kasvanud kiiremini, kui vajalik elamispind. Mitu perekonda elab samas korteris, abiellutakse korteri pärast ja abielu lahutamisel ei koli üks pool korterist välja vaid uus abielu pool asub samasse korterisse. Ka värskelt abiellujad peavad sageli paljudeks aastateks leppima korteri jagamisega vanematega.

Kuigi uued korterid ei vasta praegusaja nõuetele, sest nad on halvasti ehitatud, ruumid väikesed ning korterites on vähe tube, on neist suur puudus, järjekord ulatuvat 10,000-ni. Sellest hoolimata on teada juhud, kus inimesed loobuvad uuest korterist, kuna seal neil naabriteltvenelastelt tungivad kallale lutikad!

ILUSAD SUVILAD

Ei saa siiski mainimata jätta, et kuigi praegu, 35 a. kestnud kommunistliku korra järgi on Tallinna majad ja tänavad äärmiselt halvas olukorras, ei ole nad siiski kaugeltki nii viletsad, kui olid Leningradi tänavad 1940. aastal, ainult 22 aastat pärast kommunistide võimu ülevõtmist.

Elamispinna puudust on Tallinna elanikud püüdnud lahendada omaabi korras ja on rajanud mitmel pool linna ümbruses suvemajade asundusi. Need koosnevad enamasti arhitektide projekteeritud, kuid omanike endi ehitatud väikestest majakestest ja on üldiselt väga nägusad.

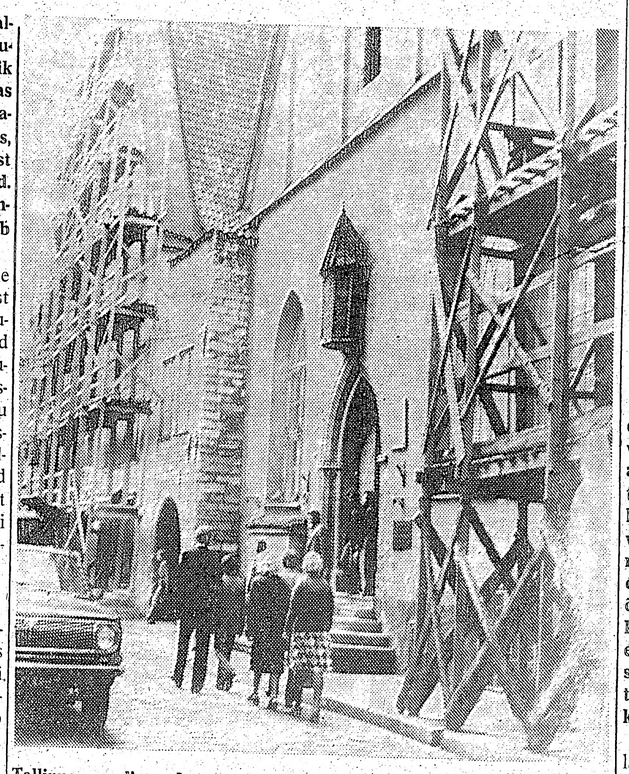

Tallinna vanalinna fassaadi kohendamine Vene tänaval Olümpiamängudeks.

Mõned eesti üritused vajavad veel nimetamist: Vabaõhumuuseum Rocca-al-Mares, kuhu on toodud mitmest maa nurgast vanad talud ja isegi kõrts ning kirik, botaanika aed ilusas Kose orus endises Pätsi talus Laululava.

VÄHE TÖÖSTUSI

Kus on Tallinna tööstus? Pärast sõda Tallinn on kasvanud 220-ne tuhande elaniku võrra, kellest umbes 10 tuhat on töötajad. Seega peaks linnas leiduma küllalt uusi töölisi, et varustada tööjõuga 11 Vene-Balti tehast, või 100 Krulli vabrikut, või vastav arv teisi tööstusi mitmesaja tööstushoonega. Kuid neid uusi tööstusi ei ole ei Tallinnas ega ka ümbruses. Tõsi küll, linnast välja viivatel teedel, eestkätt Nõmme ja Kopli teedel, on ehitatud nii mõnigi tööstus, kuid need on väikesed, nii et neid tuleb kanda pigem tööstuse struktuuri muudatuse kui laiendamise arvele. Miks see on nii selgub täitevkomitee salajastest andmetest, milliste kohaselt nõukogude töölise keskmine produktiivsus on ainult 1/6 kapitalistlikkude tööstusmaade töölise produktiivsusest. Seega Tallinna elanikkude arv peaks tõusma ligi miljonile, enne kui linna tööstustoodang tõuseb vabariigiaegsele tasemele.

See on veel üheks näiteks, et täielikult natsionaliseeritud majanduse tsentraliseeritud plaanimine ei ole võimeline saavutama ligikaudugi neid tulemusi mida saavutab oma olemasolu ja heaolu eest võitlev ettevõtlus.

KOLMVEERAND PALKA TOIDUKS

Miinimumiks, mida eesti perenaine vajab ühe perekonnaliikme toitmiseks on 30 rub. kuus, ja hästi toitmiseks 50 rub. Võrdluseks olgu tähendatud, et Nõukogude ametliku statistika järele kodaniku keskmiseks sissetulekuks on 146 rub. kuus, seega kuni 75% elanike teenistusest kulub toidule.

Puudust toidust Eestis ei ole. Igaüks saab osta vajalikud kalorid. Ei ole ka vitamiinipuudust. Iga töötaja saab töökohas kaks vitamiini tabletti päevas! Raskused tekkivad alles siis kui inimene tahab osta midagi erakorralist nagu liha, vorsti, juurvõi koguni puuvilja. Kui need ilmuvad ärisse tekkib kohe saba (ametlikult „järjekord"). Ka kolhoosi turg on tihti neist ainetest lage. Need on nimelt defitsiitsed kogu N. Liidus peale Moskva ja Leningradi. Küsitakse: „Mis on roheline ja lõhnab vorsti järgi?". Vastus: „Moskvast väljuv rong"!

PENSIONÄRID TOIDUJAHIL

Seni oli Tallinnas kõiki piimasaadusi küllaldaselt saadaval, nüüd aga on müügilt kadunud vahustamiskõlbulik koor, mida isegi Moskvas ei leidunud.

Nagu teada, on eesti perenaisel võimatu ette määrata, mida ta järgmiseks lõunasöögiks valmistab. Kõik sõltub sellest, mida ärides on parajasti saadaval ja millise defitsiitse kauba järjekorra algusesse ta juhtub sattuma. Perekondadega pensioniealised vanaemad või tädid ei saa enam oma tillukesele pensionile lisa teenida kui nende kohukseks langeb laste hoidmine ehk igahommikune toitainete jaht, või sagedasti mõlemad. Muidugi kulub enamikul töötajatel naistel toitainetega varustamiseks kogu nende lõunavaheaeg.

TOODANG LANGEB

Et elu Nõukogude Eestis läheb pidevalt raskemaks kinnitavad kõik seal sagedasti käijad. Põhjuseks peetakse seda, et mõni aasta tagasi valitsus tõstis märgatavalt kolhoosnike töötasu. Tagajärjena paljud neist loobusid oma isiklikkude maalappide harimisest, milliste kogutoodang ulatus 40—50%-le kogu Nõukogude põllumajanduse toodangust. Loomade ja juurvilja kasvatamise asemel hakkasid kolhoosnikud neid saadusi ise ostma, mis tegi varustuse veelgi raskemaks.

Kuna Nõukogude põllumajanduses töötab ligi 50% töötajate koguarvust, nõuab selle toodangu languse likvideerimine ja vilja impordi vähendamine suuri pingutusi. Selle tagajärjel näitab N. L. majanduse üldtoodangu juurekasv pidevat langust alates 1973. a. mil ta oli üle 8%-i ja 1977 a. oli langenud 3,5%-le. Olgu nimetatud et käesoleva viisaastaku tõusuks oli planeeritud kõigest tagasihoidlik 4,2% aastas.

PUUDUB UUS TEHNOLOOGIA

Kui majanduse üldtoodangu langemine ei ole tingitud üksnes kolhoosniku loobumisest vaba aja tööst, vaid suurelt osalt ka teistest tingimustest, millistest tuleb eestkätt mainida vajadust üleminekuks tootmises kõrgemale tehnoloogiale, nagu seda on teinud juba kõik lääne tööstusriigid, nimelt automatiseerimisele mikroprotsessorite ja teiste elektrooniliste vahendite kasutamisega. Nende raskuste põhjuseks on Nõukogude majandussüsteem ise, mis ei suuda luua sobivat kliimat ega pakkuda väärikat tasu täpse töö ja põhjaliku plaanimise teostamiseks, mis on tingimata vajalik uue tehnoloogia rakendamisel.

„ohi"

ILMUS MÜÜGILE

EPP-KARIKE JURIMA-SONIN

heliplaat

„ESTONIAN SONGS"

Hind $8.00 pluss Ont. müügimaks 7%.
Postiga tellides lisandub saatekulu.

Müügil „MEIE ELU" talituses

958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

BILL KUNNAS ütleb:
„Rääkige minuga enne kui hakkate uut autot ostma."
Pruugitud autod — uued autod — veoautod.
Müügid ja rentimine.

BRIAR WOOD
Chevrolet Oldsmobile Ltd.
321 Lakeshore Rd. W. Mississauga
Telefon kontoris: 416-278-3365
kodus: 416-621-5091

TORONTO EESTI PÜSSI JA PÜSTOLIKLUBI TALVISE TEGEVUSPERIOODI LÕPP

Tallinna Festivali raames korraldatud laskevõistlused tähistasid talvise tegevus perioodi lõppu. Suurearvuline võistlustest osavõtt pidustuste ajal näitas, et laskesport on kujunenud väga populaarseks. Osa võttis 41 laskurit väga erinevates vanusegruppides ja elukutselistes aladles. Võis näha tulejoonel ülikooli õppejõudu, kunstnikke, ärimehi ja koolipoisse. Kohal olid ka naispere esindajad. Võis märgata, et laskespordi vastu on suur huvi, mida tõendavad paljud uued avaldused klubi liikmeks astumiseks.

Tallinna Festivali ajal korraldatud laskevõistlus oli Esto '80 laskevõistluste alguseks. Neilt võistlustelt algas teekond Stokholmi 1980. Ees seisab ülekanadalise võistlusmeeskonna koostamine ja palju treeningut laskerajal. Oodatakse võistluste eeskirju ja tingimusi Rootsist, et harjutused võiksid alata. Traditsioonilised Balti laskemaavõistlused, mis juba kodumaalt on alguse saanud toimuvad tänavu 15. septembril leedulaste korraldusel. Sellest võistlusest kujuneb esimene tuleproov meie Stokholmi meeskonnale. Ei või märkimata jätta, et meie kõrget laskespordi taset on edasi kandnud tulihingelised laskurid juba kodumaalt. Paljud neist tulid võõrsile relvaga käes. Osa nendest laskuritest on aidanud kaitsta Kanada värve maailmavõistlustel ütles Voldemar Kana.

Erilist tähelepanu väärib väga heas vormis olev Klubi püstolimeeskond paljude laskeauhindade ja tiitlite omaja Arvi Tinits'i juhtimisel. See meeskond on läinud tegevusperioodil pidanud võistlusi kuue Ontario klubiga ja isegi võidu saanud kuulsast Toronto politsei meeskonnast. Lähemas tulevikus seisavad ees Ontario meistri võistlused, mis kindlasti kujunevad väga pingerikkaks.

Nüüd on aeg kõigil laskespordi huvilistel mõtlema hakata Esto '80 sõidule ja seal toimuvatele võistlustele. Paneme kokku tugeva meeskonna, arvab Kana. Kõigil laskespordi huvilistel palutakse pöörduda kas kirjalikult või telefoni teel informatsiooniks Voldemar Kana poole, 50 North Edgeley Ave. Scarborough, Ont. M1K 1T7, tel. 261-3274.

Voldemar Kana on laskespordiga juba kodumaal tegutsenud ning tunneb seda spordiala väga põhjalikult. Ta on Toronto Eesti Püssi ja Püstoliklubi asutaja liige ja pikaaegne esimees. Kui Montrealis Endel Ruberg on skautlikud noored viinud laskerajale, siis sama on Kana teinud Torontos. Väga sageli võime teda näha rahvuslikkudel pidupäevadel skautmasteri vormis.

elna

Leiti Niguliste kiriku tuulelipp?

Tallinna ühe ilusaimana tornina paistab merelt vaadatuna Niguliste. Heidates pilgu tuulelipule, vaataja ei tea, kas see on originaalne või mitte. Ja algupärane see ei olegi.

Tuulelipu ajalugu on väga huvitav. Pärast seda, kui Tallinna ümber kaitsemüür ehitati, sai ka Niguliste oma esimese torni 1400-ndate aastate algul. Mis oli selle kuju ja kõrgus, pole teada, aga sada aastat hiljem sai tornist gootistiilne. Aastate jooksul hakkas torn ehitusvea tõttu viltu vajuma ja appi oldi sunnitud paluma Riiast ehitusmeister Georg Winkler, kes oligi uue, barokkstiilis torni joonistajaks.

Tööga alustati 1685. a. ja torni sai valmis ilmselt 1695. a., mil tallinnlase vasksepa David Hübner-i poolt tehtud ka barokkstiilis tuulelipp torni otsa pandi. Olgu mainitud, et Hübner oli ka Pühavaimu kiriku tuulelipu valmistajaks seitse aastat varem.

Teise Maailmasõja lõpul, 1944, vene mürsk tabas Niguliste. Kirik põles maha, torn varises kokku ning tuulelipp läks kaduma varemetesse. Kestis 30 aastat enne kui 1973. a. Nigulistet restaureerima hakati. Kaua arvati, et vana tuulelipp on lõplikult kadunud ja nii hakati uut tegema. Selle valmistajaks sai insener Valdo Buldas ülesandega teha see barokkstiilis. Oli raskusi, sest keegi ei teadnud originaalse kuju. Ka vanade piltide suurendamisest polnud kasu. Uus torn sai valmis umbes neli aastat tagasi ja samal ajal tõsteti ka Buldase töö torni otsa.

Asi aga ei lõppenud sellega. 1978. a. hakati kiriku põranda alla käärkambrit tegama ja suureks üllatuseks leiti üles algupärane tuulelipp koos teiste sepistega kivide alla panduna. Leidjateks oli restaureerimistöö juht Mai Lumiste koos oma abilistega. Kes originaalse tuulelipu sinna pani, pole teada, igal juhul oli see väärt tegu.

Uut tuulelippu pole enam võimalik tornitipust alla tuua selle vanaga vahetamiseks ja niimoodi algupärase asukohaks saab Niguliste kirikus, kui see jälle avatakse kirikliku kunsti muuseumina ja klassilise muusika kontserdisaalina.

J. M.

Alfred J. Anderson'i leinajaterohke matusetalitus New Yorgis

New Yorgis sängitati laupäeval maamulda kauaaegne Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu esimees ja Ühendriikide Eesti Abistamiskomitee juhatusliige Alfred J. Anderson. Matusetalitus toimus New Yorgi Eesti Pauluse koguduse kirikus 71-sel Avenüül. Kirstupaneku ja ärasaatmise talitusele oli kogunenud ligi paarsada leinajat, paljude organisatsioonide esindajaid ja lahkunu lähemaid sõpru. Kanadast oli matusele saabunud Eestlaste Kesknõukogu Kanadas esimees Udo Petersoo.

Matusetalitusel oli kadunu kirstu juures auvalves Korp! Sakala esindus. Leinatalituse pidas praost A. Hinno. Oma leinakõnes ta meenutas soojasõnaliselt kadunu elutööd alates nooruseast, millal ta võttis osa Eesti Vabadussõjast Viljandimaa Kooliõpilaste pataljonis, olles Eestis tegev majandusaladel ja paguluses andis suure panuse Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu esimehena ja USA Eesti Abistamiskomitee juhtiva jõuna.

Kadunule öeldi matusetalitusel rohkesti sooje järelhüüdeid. Korp! Sakala poolt ütles järelhüüde Ülo Lepik, Eesti Korporatsioonide Liidu poolt H. Raudsepp. Edasi Eesti Vabariigi esindaja E. Jaakson avaldas lahkunule tänu ja tunnustust tema tegevuse eest eestlaste vabadusvõitluse alal ja kaasmaalaste abistamisel. Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu ja Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides poolt ütles järelhüüde UEKN esimees I. Pleer, Eestlaste Kesknõukogu Kanadas poolt esimees U. Petersoo, Eesti Abistamiskomitee USA-s poolt esimees P. Saar, Läti Maailmanõukogu ja Läti keskorganisatsiooni poolt T. Aldzeris, New Yorgi Eesti Haridusseltsi nimel L. Milles, Eesti Põllumeeste Kogude nimel dr. E. Ruubel, Eesti Gaiderite Maleva poolt Marta Lannus, Eesti Skautide Maleva poolt E. Reinpõld, eesti koolide poolt Ed. Kärner ja N. Y. Eesti Meeskoori poolt A. Kaukar.

Leinatalituselt Pauluse koguduse kirikus siirdusid matuselised eestlaste Kensico kalmistule, kuhu lahkunu maeti. Kalmu juures ütles veel viimseid lahkumissõnu Albert Vilms, meenutades isiklikke mälestusi lahkunust. Pärast matust toimus mälestuskoosviibimine New Yorgi Eesti Majas.

„Nõukogude kodanik" ei pääse Eestisse

GEISLINGEN (M. E.) — Üks Heidelbergis elunev 67-aastane eestlane, kes külastas läinud a. suvel N. Eestit, avaldas ka tänavu soovi sünnimaa külastamiseks. Vastusena teatas Nõukogude konsulaat, et sooviavaldaja on nõukogude kodanik; mistõttu avalduse lükati tagasi. Külastamine võivat tulla kõne alla siis, kui eestlane astub välja nõukogude kodakondsusest. „Väljaostmine" maksab aga DM170.—.

Kas antud juhtumil on tegemist erandiga või uue korraldusega, pole teada. Saksamaa eestlased, kes külastavad kodumaad, räägivad oma kavadest ainult kitsamas ringkonnas. Ülalnimetatud eestlane pole aktiivne seltskonnategelane eksiilis. Samuti polnud ta ka kodumaal üldsusele tuntud.

Selliseid vastuseid Nõukogude konsulaadist on kuuldavasti saanud ka mitmed teised eestlased.

-kk

Kiri Inglismaalt

VENE DISSIDENT SURI LONDONIS

COVENTRY („Meie Elu" kaastööliselt) — „Daily Telegraphi" kommunistlike küsimuste ekspert David Floyd oma järelhüüdes „kirjanik, kes põgenes nõukogude kuulsuse eest" kirjutab: „Anatoli Kuznetsov, kes suri 49-aastaselt, oli nõukogude noorema generatsiooni kirjanike edukamaid, kui ta põgenes Inglismaale 1969. a. Kuznetsovi jutte elust tänapäeva Venemaal oli trükitud juba sadandeid eksemplare ja samuti ta looming tõlgitud teistesse keeltesse, mis asuvad Venemaa poliitilises mõjupiirkonnas.

K. nautis kõiki neid privileege, mis kättesaadavad nõukogude eliidile ja vene elustandardi seisukohast ta elas võrdlemisi jõukalt. Kuid Kuznetsov ei talunud nõukogude süsteemi. Ta ei tahtnud enam kirjutada partei käsukohaselt, vaid soovis väljendada kirjanduslikus loomingus ka isikupäraseid mõtteavaldusi, mitte jälgida „sotsialistliku realismi" reegleid. Tema viimane katse sel alal oli, kui vene kirjanduslikud politrukid keelasid avaldamast K. pooleldi autobiograafilist teost „Babi Yar" (mis käsitleb juutide mõrvamist Kiievis). See käsikiri oli muudetud vene tsensori poolt tundmatuseni.

Kuznetsov kavatses põgenemist Venemaalt juba kauemat aega. Ta tegi oma käsikirjadest mikrofilme. Lõpuks tal õnnestus parteitegelasi alt tõmmata ettekäändega, et kavatseb kirjutada biograafiat Leninist ja koguda andmeid Londonis, kus Lenin viibis eksiilis aastail 1902—1903.

Kui Kuznetsov oli saabunud Londonisse, ta võttis kontakti „Daily Telegraphi" toimetusega, kus leidus vene keelt rääkiv David Floyd. Viimane varjas K-d paar päeva oma korteris, nii kaua kui Briti valitsus oli andnud talle asüüliõiguse. Esimese tööülesandena K. asus redigeerima oma autobiograafiat („Babi Yar"), mis oli venelaste poolt moonutatud. — Siin, Londonis, K. abiellus poolatariga ja tegi saateid „Vabaduse raadiole" Münchenis. K. poliitilised läkitused, ülimad kriitilised nõukogude süsteemi kohta, olid väga populaarsed Ukrainas.

Kuznetsov 10 aasta jooksul Inglismaal, oli väga kiindunud sellesse maasse. Ta oli teadlik paljudest siinsetest ajaloolistest paikadest. Ta loobus tööle asumisest Saksamaale. K. uhkeim moment ta elus oli, kui ta möödunud aastal sai Briti kodakondsuse.

Nagu D. Floyd oma nekroloogis märgib, siis K. oli üsna raskepärase iseloomuga. Ta ei armastanud seltskonda, vaid piirdus oma lähimate sõpradega. Ta oli väga töökas ja viimistles põhjalikult oma käsikirju. Ta oli tagasihoidliku iseloomuga ja selle tõttu inglise keel kõnes jättis soovida. K. oli sündinud aastal 1929. Ta noorus ei olnud kerge. Suurelt osalt nn. autodidakt, iseõppija, lõpuks tal õnnestus sisse astuda Moskva Gorki Kirjanduslikku Instituuti, kus tavaliselt valmistatakse ette nõukogude kirjanikke. K-le tuli oma kirjandusliku loomingu algaastail tegutseda ka reporterina ühe kohaliku ajalehe juures, enne kui saavutas „rahvusliku kuulsuse". K-d tunti sõprade keskel üldiselt väga ausa inimesena, kes ei talunud pisematki teesklust. See oli peamine motiiv, miks K. lahkus Venemaalt ja valis vabaduse Läänemaailmas. A. Kuznetsov suri Londonis südameataki tagajärjel, viibides enne seda paar kuud haiglas. Talle tehti kohtuarstiteaduslik lahkamine.

☆

Nagu viimased politseiteated räägivad, siis Astrid Proll, 31-aastane saksa naine Londonis, endine Baader-Meinhoffi terrorist, on otsustanud pöörduda tagasi Lääne-Saksamaale, kus teda süüdistatakse mõrvakatses ja pangaröövimises. A. Proll on ütelnud Inglismaal, kohtulikul eeluurimisel: „Ma olen muut-

(Järg lk. 6)

Aario A. Marist

Saaremaalt Pariisi

Katkeid käsikirjalisest mälestuste kogust „Õnn päikese lõpul"

5.

Esimesel kohtumisel Gloria Swanson'iga ma ei ütelnud oma nime ega seda, et olen see, kes talle nii palju armastuskirju on saatnud. Suure tööga olin jõudnud relatiivse jõukuseni, seega võimeline teotsema, nagu teeb seda iga mees. Ma ei pannud ta hotellitoa ukse ümber lillevanikuid, nagu seda nii mõnigi kord olin teinud mõnele naisele. Teesy, mu vabameelne naine, algusest peale kõiges teadlik, poleks mind milleski keelanud, oleks annud mulle vabaduse, et võiksin minna seatud teele Gloriaga. Pealegi, pärast viis aastat kestnud näilist õnne, kui üks teisest juba lahkunud olime, teatas Gloria koopia mulle oma saladuse: Ta polevat mind naisena õieti kunagi armastanud. Mu kunstniku iseloom oli teda minuga köitnud koos kindla eesmärgiga: saada minuga poega. Poeg oli juba sündinud, kui saabus 14-da juuliõhtu. Teesy avaldus polnud mulle isegi mitte valus, kuna olin teda avameelset võtnud Gloria asendajana. Jah, noorus on põlevalt ülevoolav, millega nii oma partneri, kui enese elu võid purustada — lahtiseil silmil.

☆

Nagu igaviku möödudes saabusin Champs-Elysee kinoni vastu Femina teatrit, filmi etendusele Boulevard du Crepuscule'i, kus Gloriat taas tangot tantsimas nägin. Päevast päeva, aastast aastasse olin saatnud talle kirju Hollywoodi, kuid alles vist Fultoni teatris New Yorgis „Kahekümnenda sajandi" mängimise aegu saabusid mu kaardid Louvre'ist kindlalt kohale. Nende kaartidega tapetseerinud Gloria oma loozhi seinad Fultoni teatris.

☆

Kuna lahkusin kodumaalt noorena, ei olnud mul võimalik kasutada Eesti Vabariigi heldust: valgete kinnastega kätest serveeritud pidutoite kunstnikele. Seal maal olid kõik teatrid riigi poolt kas ülalpeetavad või toetatavad. Isegi 4500-hingelistes linnakestes teotsesid teatrid, mängides viis korda nädalas, asjaolu, mis oli eeskujuks, kui ka häbiks suurtele kultuurmaadele. Praegu tean, et viibimine riiklike „lihapottide" varjus, oleks teinud minust mu nooruse tõttu nõrga inimese. Teeb seda igast ühest. Nõrga inimese ka vaimselt. Prantsuse kultuur aga selle üldises mõttes on maailmas ainuke, mis suudab formeerida üht noort seesmise ja välise kultuuri pidevate saavutuste võitjaks. Neid, kellel selleks hinges uksed on avatud. Olen võidelnud Prantsusmaal ränka võitlust omal fantastilisel eluteel, nii et sooned südame ümber tihti on äganud ja pisaraist põrand niiskunud, aga tugevaks on see mu kasvatanud. Täiuseni jõuavad vaid need kunstnikud, kes iga võidu saavutamiseks on pidanud kannatama. Kannatused avavad uksed seesmisele rikkusele ja arusaamisele. On tihti kannatusi ka nii ränki, et võtavad inimeselt hetkeks tasakaalu ja siis liigud või teotsed nagu mõni jätis pilkases öös.

☆

Seda kõike teab Gloria minust. Aga ta ei tea, et kannatused võivad võtta ka enneaegselt elu. Nagu Gloria ise, nii ka ta koopia, mu naine, mu poja ema, oli suur näitlejatar ja veel suurem lavastaja. Ta surmati ta enese rahva liikmete poolt, moraalsete ja, kui võiks ütelda, vaimsete abinõudega. Sihiliku, professionaalse kadedusega. Suutmata kanda sellist toorust, intriigidest, valest ja kristallselgelt nõrga, kristallhapralt puruneva kunstide preestrinnana ta hävis. Temas oli palju ohvrimeelsuse ühiseid jooni Isadoraga. Kuigi juba teineteisest lahkunud olime, panin oma elust viis aastat õnneaastatele lisaks, et teda päästa kunstitemplile. Kuid surm on ju meist alati tugevam. Põrutav on see aga eriti siis, kui üks loov vaim, nagu Isadoragi, peab lahkuma siit maailmast noorena. Teesy oli veel noor, oli suur and, oli pühapaiga teenija, kui tuli surm — nende saadikuna, kes Teesyt olid tunnud, kellele ta hea oli olnud — tuli nende käsul, et tappa Gloria koopia. Võin ma seda andestada? Ei, mitte iial!

☆

Meie pole keegi väljunud emaihust Hamleti kroon peas. On vaja pead pööritama panevaid teadmisi, inimese hingeelu tundmist, et olla arvustaja, kohtunik, süüdistaja. Isiklikult pidin läbi tegema kolm teatrikooli, igaüks ise riigis, pidin pühendama kümme aastat kunstide õppustele, kuus kuud päevast päeva Louvre'is, Pradós, omama kakskümmend aastat praktikat maailma kunstide tsentrumis Pariisis, et teada midagi inimesest. On ju teater inimese hingeelu peegel. Kuid kui keegi on halastamatult nõudlik olnud ise enda vastu igal liinil, siis olen ma seda olnud, kuna ränips olen ka mina, nagu seda on iga inimene siin maailmas oma nõrkuste, egoismi, kadeduse, salgamise, upsakuse ja muu inetusega hinges.

Otsekui tuleleekide usinas kärsituses valvavad meie vaenlased kõige väiksematki võimalust, et meid häbistada, teotada, valega katta. Isadorat kohates ma seda ei teadnud veel.

Loodus on peitnud minusse igasuguseid, tihti talumatuna tunduvaid ratasvärke ja nende vahele palavalt jooksva vere, mis kihutab armumiste jahile, alalises ärevuses, kus armumise ja armastuse vahel kunstnik end leiab litsutuna armetult täbaraisse olukordadesse. Armumised Fannysse, Hedwigisse või Ainosse aga tõendavad, et olen terve oma elu aja armastanud vaid üht — Gloriat.

(Järgneb)

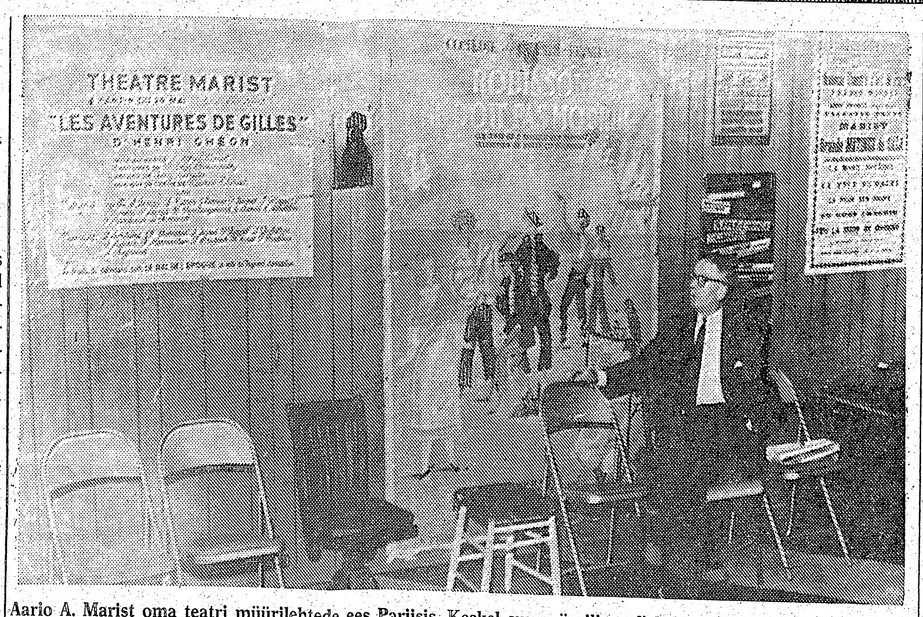

Aario A. Marist oma teatri müürilehtede ees Pariisis. Keskel suur värviline afishsh, mille joonistas kuulus Malclers ja trükiti tuhandes eksemplaris. Teatri avatükki mängiti 200 korda 800 istekohaga täissaalile.

Kiri Saksamaalt

ÜLIKOOLIDEL HALB KUULSUS

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Ainult kolmandik elanikkonnast peab veel ülikoolidest lugu. Ülejäänutel on ülikoolidesse negatiivne suhtumine. Peamiseks argumendiks on tudengite arvatav looderdamine maksumaksjate kulul ja loomulikult ka pahempoolsete üliõpilaste poliitiline aktiivsus. On palju neid, kes kõrvutavad tulevasi akadeemikuid karvikute ja tänavahulgustega. Vähesed tunnevad huvi ülikoolidesse puutuvate küsimuste vastu. Umbes 70 protsenti küsitletutest vastas lühidalt: „Mul on ülikoolidest kõrini."

Positiivse hinnangu ülikoolidele annavad ainult isikud, kes seisavad n.ö. ülikoolidele lähedal — akadeemikud ja isikud, kelle lapsed tudengid. Viimaste kui ka ülikoolide rektorite poolt väidetakse, et elanikkonna suur enamus on ülikoolide kohta puudulikult informeeritud.

Ligi neli viiendikku elanikkonnast arvab, et ülikoolidest tuleb välja rohkem akadeemikuid kui vajalik. Praegu õpib saksa ülikoolides 997.000 tudengit. Sakslastest rahvaarv seevastu on veidi üle 57 miljoni. Rõhuv enamus elanikkonnast heidab ette, et ülikoolides politiseeritakse liiga palju. Ainult kolmandik leiab, et teaduslik uurimine ülikoolides on vajalik majandusliku heaolu säilitamiseks. Liidumaade haridusministrid ja ülikoolide rektorid loodavad asjaliku informatsiooni teel ülikoolide määritud nime rehabiliteerida.

☆

Oopium on usuks noortele, väidavad satiirikud. Läinud aasta jooksul suri liiduvabariigis narkootikasüsti tagajärjel 400 isikut, peamiselt noori. Paljudele lõi viimane tunnike avalikus käimlas. Tänavu võib surmaohvrite arv märgatavalt tõusta, oletavad politseivõimud esimeste kuude statistika järgi. Tegelikult on surmaohvrite arv kõrgem, kuna mitmed raiskuläinud võsukeste vanemad varjavad surmapõhjust. Riigisekretär Woltersi seletusel on liiduvabariigis umbes 44.000 noort, kes ainuüksi heroiinist sõltuvad. Kergemat liiki narkootiaaineid pole võetud arvesse. Ametivõimude arvestusel on Saksamaal ülepakkumine heroiinist. Uimastusaineid toovad türklased ja teised orientaalid Lähis-Idast. Palju valgub narkootikat sisse ka Amsterdami ja Marseille'i suurturgudelt. Uimastusainetega äritsevad ka ameerika sõdurid, kelle hulgas üsna suur protsent narkootikuid. Aastat paar tagasi läbis ajakirjandust sõnum, mille kohaselt on 40.000 noort narkootikainvaliidi ühiskonna ülalpidada.

☆

Mainzi ülikoolikliiniku arstid tegid 1977. a. ületunde isegi 31. aprillil, mida teatavasti pole kalendris olemas. Selle pettuse avastas hiljuti riigikontroll. Vastavalt arstide luuletustele oli üks arst töötanud 96 tundi järgemööda, mõned teised tegid ületunde puhkuse või haiguse ajal või ravisid patsiente, keda polnud olemas. Luuletatud ületundidega kasseerisid valgetes kitlites sulid kuni 4000 marka kuus palgalisa. Mõned arstid olid kirjutanud endile enam kui 100 ületundi kuus. Ehkki antud juhtumil on tegemist pettusega, et võeta arste kohtulikule vastutusele.

☆

Autopidamine on kallis lõbu. Sageli maksab autopidamine kuus rohkem kui korteriüür. Läbilõikes maksab autopidamine kuus 300—500 marka. Viimastel nädalatel on tõusnud märgatavalt ka bensiinihinnad. Maikuu lõpul maksis normaalbensiin 98 penni, super kuni 1.14 ja diiselõli kuni 1.20 marka liiter. Hoolimata kollitavast energiakriisist pole veel rakendatud abinõusid energia säästmiseks. On apelleeritud kodanike mõistlikkusele, mis rahva mentaliteeti tundvale on võrdne kroonika kirjutamisele veepinnale. Autostraadadel „tinutavad" vägevad masinad 200 km. tunnikiirusega. Peagu iga 14 aastane juntsu sõidab algkooli mootorjalgrattaga. Raudteerongid sõidavad tühjalt, autoteed seevastu sageli nii lootusetult ummistunud, et jalgsi pääseb kiiremini edasi.

Autotehased on hakanud kavandama uusi automudeleid, mis vajavad ainult 5 liitrit bensiini 100 km kohta. Hiljuti olid ühel põllumajanduse näitusel esindatud juba traktorid puugaasi generaatoriga. Katsetamisel on ka bensiini segamine piiritusega. Kui Saksamaad peaks tabama õlikriis, võib see töösturigant muutuda majanduslikult sama „alaealiseks" nagu ta on poliitiliselt.

☆

Sõjaroimarina 20 aastat Spandaus istunud Hitleri ehitusmeister Albert Speer pole pika vihaga mees. Nii külastab ta reeglipäraselt Berliinis omaaegset Spandau vangla vanemvalvurit Eugene K. Birdi. Peenes lokaalis „Maftre" meenutavad mõlemad aastaid Spandaus või vestlevad Birdi majas Berliin-Dahlemis. Birdi maja Berliinis on ainuke, mille Speer on kavandanud pärast sõda. Albert Speeri poeg on tuntud nimeka ja andeka arhitektina, kes kavandas mõni aeg tagasi uue pealinna Saudi-Araabias.

71 vigastatud jalgpallivõistlusel

GEISLINGEN (M. E.) — Sakslaste vaimustus jalgpallivõistlustel pole spordivaimustus, vaid normaalse mõistusega mitteühtuv hullustus metsistunud pööbli poolt.

Musta päevana jääb saksa jalgpallispordi ajalukku püsima 9. juuni 1979, mil juba eelmisel nädalavahetusel meistritiitli saavutanud NSV Hamburg võistles Bayern Müncheni vastu, kaotades 1:2.

Metsistunud ja suuremalt jaolt joobnud publik tahtis pärast mängu lõppu tormata väljakule, et kallistada meistermeeskonda. Inimmassid murdsid maha publikut väljakust eraldava terasvõre. Surumise ja jalge alla trampimise tagajärjel sai vigastada 71 isikut, nende hulgas naisi ja lapsi. Paljud said vigastada terasvõre orkidest. Kaheksa inimest tuli jätta pärast esmaabi andmist haiglaravile. Nüüd ähvardab NSV-d kahjutasunõudmiste laviin nii vigastatute kui ka haigekassade poolt. Alates uuest mängusessioonist ei müüda enam NSV staadionil alkoholi.

-kk

Poola valitsus on hädas lendava ülikooliga

Vastukaaluks riiklikes ülikoolides õpetatavale marksistlikule õpetusele ühiskondlikust elust ja dialektilisest materjalismist alustasid Poola tuntud dissidendid Jacek Kuron ja Adam Michnik loengute pidamisega sotsiaalsete teaduste alal. Need loengud, mida korraldati alates möödunud aasta kevadest suuremates Poola keskustes said kiiresti populaarseiks kui „Lendva Ülikooli" loengud. Kaasa tegid mitmed tuntud teadlased ja rektoriks oli dr. Jan Kielanowski, Poola teaduste akadeemia liige.

Poola julgeolekupolitsei püüdis kõigiti nende loengute pidamist tõkestada, kuid korraldajad tulid nendega siiski toime. Käesoleva aasta kevadel julgeolekupolitsei võttis kasutamisele uue, terroriseerimise taktika ja see andis tulemusi. „Lendava Ülikooli" loenguid ei korraldata enam. Julgeolekupolitsei organiseeris huligaanidest erilised grupid, jootis need purju ja saatis siis „Lendava Ülikooli" korraldajate elamutesse, kus lõhuti katki kõik sisseseaded ja pekseti vigaseks seesolijad, nii et need tuli haiglasse toimetada. Rahva seas on see, hitleri rünnakrühmade terrori taktika äratanud suurt meelepaha ja neid, kes üliõpilastena on võtnud lõhkumisest osa on distsiplinaarselt karistatud.

Arvatakse, et dissidendid leiavad uue mooduse kuidas oma marksistlikku õpetuse vastaseid loenguid jätkata ühel või teisel kujul.

N.

UUSI HOOLDAJAID POLIITVANGIDELE

Ameerika Ühendriikides tegutseva Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamise Toimkonna algatusel on USA-s alustanud tegevust uued hooldusgrupid/hooldajad järgmistele poliitvangidele.

Jaan Kalju, vanus teadmata. Oli elukutselt veoauto juht-omanik. Endine Võhma ja Pilistvere Omakaitse liige. Varjas end teise vene okupatsiooni alguses oma kodus, kuid tabati. Mõistetud okupatsioonivõimu poolt metsavendluse pärast sunnitööle. Karistuse pikkus teadmata. Praegune sunnitöölaagri asukoht teadmata. Jaan Kaljule on soovitav kirjutada poliitvangide Mordva sunnitöölaagrite kesksel aadressil Moskvas: USSR, Moscow, Uchrezhdenie p/ya 5110/I — ZhKh. Jaan Kalju on võtnud oma hooldamisele New Yorgis tegutsev eesti naisorganisatsioon.

Bernhard Kangur, vanus teadmata, eluloolised andmed puuduvad. Mõistetud okupatsioonivõimu poolt 1973 lavastatud Pihkva-protsessis 15-aastaks sunnitööle koostöö pärast sakslastega saksa okupatsiooni ajal. Praegune sunnitöölaagri asukoht teadmata. Bernhard Kangurile on soovitav kirjutada poliitvangide Permi sunnitöölaagrite kesksel aadressil Moskvas: USSR, Moscow, Uchrezhdenie p/ya 5110/I — VS. Bernhard Kanguri on võtnud oma hooldamisele Philadelphias tegutsev eesti kogudus.

Voldemar Unt, vanus teadmata, eluloolised andmed puuduvad. Mõistetud okupatsioonivõimu poolt 15-aastaks sunnitööle. Asub Mordva sunintöölaagris nr. 385/19, mille kirjavahetuse aadressiks on: USSR, 431170 Mordovskaya ASSR, Zubovo-Polyansky raion, Posyolok Umorsky/Lesnoi, Uchrezhdenie ZhKh — 385/19. Voldemar Unti hooldamise on võtnud oma peale Ohios tegutsev Eesti Vabadusvõitlejate Ühing.

USA-s on varem võetud hooldamisele järgmised poliitvangid: Alfred Kirotosk, Valter Kukk, Ivan Löven, Leonhard Must, August Mölder, Kaarel Sillamägi ja Sergei Soldatov.

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskuse algatusel on Rootsis alustanud tegevust uued hooldusgrupid/hooldajad järgmisele kahele poliitvangile.

Artjom Juskevitsh, sündinud 1931 Valaõõnias. Ukrainlane. Abielus, üks laps, sündinud 1958. Tehnilise keskharidusega. Töötanud tõlkijana „EKE Projektis" Tallinnas. Arreteeriti 13. detsembril 1974. Mõisteti 31. oktoobril 1975 okupatsioonivõimu poolt lavastatud Tallinna-protsessis Eesti rahvale enesemääramise õiguse ja inimõiguste taotlemise pärast 5-aastaks sunnitööle. Paigutati Mordva sunnitöölaagrisse nr. 385/19. Toodi märtsis 1978 Tallinna keskvanglasse ülekuulamiseks seoses Leedu Helsingi-grupi esimehe Viktoras Petkuse vastu alustatud protsessiga ja Eesti-Läti-Leedu Rahvusliikumise Peakomitee loomisega. Viidi tagasi sunnitööle, kuid paigutati nüüd Permi sunnitöölaagrisse nr. 389/37. Artjom Juskevitshile saab kirjutada aadressil: USSR, 618801 Permskaya oblast, Chusovskoy raion, Stantsiva Polovinka, Uchrezhdenie VS-389/37. Artjom Juskevitshi abikaasa Olga Juskevitsh asub Tallinnas järgmisel aadressil: Tähetorni 33, 200 016 Tallinn, Eesti NSV. Artjom Juskevitshi ja tema perekonna on võtnud oma hooldamisele Malmös asuv eestianna.

David Koop, sündinud 1931, eluloolised andmed puuduvad. Arreteeriti 21. märtsil 1977 Narvas, Uus tänav 6, temale kuuluvas majas asuva evangeeliumi-baptistide salatrükikoja avastamisele. Mõisteti Kingisseppas (endine Jamburg) lavastatud protsessis 25. novembril 1977 koos kolme teise usklikuga 3½-aastaks sunnitööle. Praegune sunnitöölaagri asukoht teadmata. David Koopile on soovitav kirjutada poliitvangide Permi sunnitöölaagrite kesksel aadressil Moskvas: USSR, Moscow, Uchrezhdenie p/ya 5110/I — VS. David Koopi on oma hooldamisele võtnud Stokholmis tegutsev eesti kogudus.

Rootsis on varem moodustatud hooldusgrupid järgmistele poliitvangidele: Mati Kiirend, Karl Kivilo, Valter Kukk, Kaarel Kõrboja, August Mölder, Kalju Mätik, Jüri Pentman, Teodor Reinhold ja Sergei Soldatov.

Hooldusgruppidega ühendusse astuda soovijail pöörduda Rootsis Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskuse poole aadressil: Box 34018, 100 26 Stockholm. USA-s pöörduda Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamise Toimkonna poole aadressil: c/o Eesti Maja, Estonian Lane, P.O. Box 95, Prairie View, Illinois 60069.

Vene . . .

(Algus lk. 5)

nud oma elu, kuid mitte südant" (Meelsust?).

Teatavasti A. Proll abiellus 1975. a. inglase Robin Puttick'uga, kellest ta hiljem lahutas. Siin, kunagise abielu tõttu Proll pretendeerib Briti kodakondsusele, rajades oma „asüüliõiguse" habeas corpus act'ile. Proll on ütelnud Briti kohtuvõimudele, et ta ei kuulu enam Lääne-Saksamaa terroristide gruppi. „Nüüd on ametivõimude teha, et leida õiget lahendust, mitte aga lähtuda kättemaksust". Ja A. Proll jätkab endakaitse teemal: „Ma olen siin maal olnud eeluurimise vanglas juba üheksa kuud. Suurem osa sellest ajast on tegeletud küsimusega, kas Home Office peab mind abiellumise tõttu inglasega briti kodanikuks." Briti siseministeerium ootab selles küsimuses kohtuvõimude tõlgendust ja otsust. A. Proll ütleb: „Nüüd põhjaliku kaalutluse tõttu ma olen otsustanud tagasi pöörata L.-Saksamaale." — „Ma kavatsen minna Saksamaale, kus mind ootab 1970/71. a. süüdistusakt kriminaalkuriteos. Mulle on öeldud, et protsess algab septembris ja on soovitav, et oleksin õigeaegselt kohal ja võiksin teha protsessiks vajalikke ettevalmistusi". A. Proll on pihtinud inglise ajakirjanikele: „Ma tulin 1974. a. Inglismaale, et alustada uut elu. Seda ma tegin ja mul tekkisid uued sõbrad. Kuid viimane üheksa kuud takistas seda elu. Ma tahan veel kord tagasi tulla Inglismaale, kuid pole mingit tagatist, et saaksin seda teha ilma briti kodakondsuseta. Sellepärast ma soovin, et mu advokaadid kiirustaksid selle küsimuse lahendamisel". A. Proll'i kohtulik eeluurimus Inglismaal on veninud osaliselt ta tervislike häirete tõttu. Kui A. Proll arreteeriti, ta töötas põhja-Londonis ühes autoparandustöökojas mehaanikuna õpetades välja noori autoparanduse alal. Nii ühe saksa naisterroristi pihtimusis inglise pressile, kes olevat „muutnud oma elu, kuid mitte südant". Marksiste — poliitilisi küürakaid — ravib ainult haud nagu ütleb vanasõna.

☆

Meie vanem generatsioon paguluses mäletab võib olla veel Riigikogus üht pahempoolset rühmitust, keda tunti nn. kaaversotside nime all. Neid oli meie parlamendis midagi kuue liikme ümber ja nad lõid rohkesti lärmi Riigikogus aastail 1930 valitsuselt arupärimiste puhul. Valter Kaaverist, kui tolle kommunistliku rühmituse juhist pole olnud tänaseni midagi kuulda. Nüüd aga N. Eesti „kultuurväljaanded" — „Kultuur ja Elu", „Sirp ja Vasar" jt. meenutavad Valter Kaaveri 75-aastast sünnipäeva 14. aprillil, kuigi mees on surnud juba 1946. a. „Kultuur ja Elu" (nr. 4) kirjutab tolle „kadunud poja" kohta: „14. aprillil möödub 75 aastat Valter Kaaveri, revolutsionääri, luuletaja ja ajakirjaniku sünnist. Ta oli Võru kingsepa poeg. Aktiivse pahempoolse tegevuse tõttu pidi jätma pooleli gümnaasiumi. 1923. aastal tuli V. Kaaver Tartusse, et end täiendada vabakuulajana. Tegi kaastööd parteilisele ajakirjandusele. 1927. aastal kutsuti ta Tallinna, töölisnoorsoo kuukirja „Noorte Hääl" toimetusse. Järgmisel aastal sai ta Eesti Tööliste Partei häälekandja „Edasi" toimetajaks. Ta kuulus ka partei juhtkonda. Repressioonide eest oli revolutsionäär sunnitud minema põranda alla, kust 1930. aastal siirdus Nõukogude Liitu. V. Kaaver suri 1946. aastal Donetskis... Luuleloomingut hakkas avaldama 1921. a. mitmeis väljaandeis, kõige enam A. Antsoni almanahhis „Aktsioon". Tema luulelaad on retooriline, agiteeriv ja selle teemaks tööliselu ning revolutsioon".

ARTO

YOUR Independent Insurance AGENT "SERVES YOU FIRST"

H. KIRIK INSURANCE AGENCY

23 WESTMORE DR.
SUITE 404, REXDALE,
Ont. M9V 3Y7 — Tel. 745-4622

Sajandi usumärtrid

Selle pealkirja all pühendab Heidelbergis ilmuv „Rhein-Neckar-Zeitung" kaheveerulise artikli prof. Traugott Hahni mõrvamise 60-nda aastapäeva puhul 14. jaan. 1919 Tartu Krediitkassa keldris.

Artiklis märgitakse, et mõrvariteks olid punaarmeelased. Edasi öeldakse, et Hahni mõrvamine kutsus Saksamaal kiriklikes ringkondades esile shoki ning andis signaali ümbermõtlemiseks. Kuna samaaegselt mõrvati Tartus ortodoksi piiskop Platon, siis polnud tegemist puht saksavaenuliku aktiga, vaid et ohvreid tuleb vaadelda kui usumärtreid pärast kauakestnud vaheaega. Nii kirjutab kokkuvõtlikult teoloogiaprofessor dr. Herbert Krimm.

Traugott Hahni poeg Wilhelm, kes oli oma isa mõrvamise ajal 9-aastane, on teoloogiaprofessor. Ta tegutses pikemat aega Baaden-Württembergi liidumaa haridusministrina ning kandideerib käesoleva a. 10. juunil valitavasse Euroopa Parlamenti. („Eesti Rada")

Lõpuks veelkordne hoiatus Euroopat külastavatele turistidele. Nende ridade kirjutajal oli maikuu lõpul vestlus kahe vanema daamiga Kanadast, kes tulid Shveitsis rongile Lausanne'i jaamas. Mõlemad seletasid, et neile oli Shveitsis vahetatud Kanada dollarid Shveitsi frankide vastu kursiga 1:1, ehkki päevakursi järgi nad oleksid pidanud saama umbes poolteist franki dollari eest. Kõige kindlamateks vahetuskohtadeks on pangad. Enne vahetamist n.n. vahetustubades või lokaalides, hotellides on soovitav kontrollida päevakurssi, mille avaldavad iga päev ajalehed, väljaarvatud esmaspäeval, kuna pühapäeviti on börsid suletud. Kõige kindlam on vahetada raha enne reisile asumist. Võimaliku ülejäägi on alati võimalus pangale tagasi müüa. Saksa pangad ei vaheta metallraha.

-kk

Mälestame armsat kaasvenda

VIL. JAAN TREUFELDT'I

lahkunud 31. mail 1979 Austraalias

KORPORATSIOON ROTALIA

Armast onu

DR. KONSTANTIN SÖÖT'I

sünd. 28. juulil 1892 Tartumaal
surn. 10. juunil 1979 Tallinnas

mälestavad leinas

HELGI PEDEL
MART PEDEL perekonnaga
OMAKSED Eestis

POJENGIDE KASVATAMINE

Juunikuu keskel või teisel poolel lõpeb tavaliselt tulpide õitsemise värviküllane periood. See kestab küllaltki kaua, sest varajased tulbid hakkavad õitsema juba maikuu esimestel päevadel. Seega on tulpide õitsesära ligi kaks kuud peamiseks tooniandjaks meie aedades ja haljasaladel. Aga egas elamute ümbrus meie aedades pärast neid veel õitelilust ja värvustest vaesemaks jää.

Järgneb sirelite ja pojengide aeg. Need mõlemad on kõikjal armastatud dekoratiivtaimed, mis annavad aedadele uue omapärase ilme. Kõrgem ja massilisem sirelivärvus kaob küll varsti. Seevastu pojengid rõõmustavad meid oma õitega ligi poolteise kuu vältel ja seda nii avamaal püsikutena kui ka lõikeõitena vaasis.

Oma toreda puhma, nägusa lehestiku ja suurte värvirikaste õitega on pojengid väärtuslikuks ehteks igale elamule ja haljasalale nii linnas kui ka maal. Hinnatav on nende dekoratiivsus kogu kasvuperioodi vältel, alates varakevadest — punaste tõusmete tärkamisest kuni hilissügiseni välja, mil punaseks värvunud lehed kujundavad veel kord omapärase paeluva vaatepildi sügiseses aias.

Pojengid (Paeonia), tulikaliste (Ranunculaceae) sugukonnast.

Eelistavad vähese lubjasisaldusega, sügavalt haritud, sõnniku ja kompostiga väetatud aiamulda ja enamik neist päikesepaistelist kasvukohta. Tuleks hoida aastaid ümberistutamatult samal kohal, sest paljud neist pärast istutamist niipea ei õitse. Soovitav on kasvu ajal kasta virtsalahusega (kui see võimalik on), virtsa saab kui sõnnikut vees leotada. Pojengid paigutatakse kas üksikult või rühmiti murusse, tee kõrvale või põõsaste ette. Kaunid on nad lillepeenras kui ka maja seina ääres. Võib paigutada ka peenrale teiste lillede kõrvale.

Valgeõieline pojeng (P. albiflora, sün. P. chinesis). On aretatud väga palju liht- ja hinnatavaid täisõielisi sorte valgete, roosade ja punaste õitega. Õitsevad juunis ja juulis. Kõrgus 2,5—3,5 jalga. Taimede vahekaugus 3—3,5 jalga, sest pojengid kasvavad aja jooksul toredateks laiadeks põõsasteks.

Varajane pojeng (P. officinalis). Õitseb juunis. Lehed sulglõhised kolme paari sulglehtedega, mis on allküljelt pehmekarvased. Kõrgus 23,5 tolli. Taime vahekaugus 24 tolli. On valgete, roosade ja punaste täidisõitega sorte. P. officinalis var. alba plena (valge täidisõieline) ja P. officinalis var. ruba plena (punane täidisõieline).

Kitsaleheline pojeng (P. tenuifolia). Lehed hästi peenelt lõhestunud, varred pruunikaspunase varjundiga. Õitseb juunis. Õied säravpunased. Talub ka kerget varju. Kõrgus 27,5—28 tolli. Taimede vahekaugus 36—39 tolli. Kaunis on punane täidisõieline P. tenuifolia fl. pl. Sobib hästi koos valgeõieliste lilledega, nagu valged pojengid ja ibeerised (Iberis).

Õitsemise aja järgi eraldatakse varajasi, keskmisi ja hiliseid sorte.

Pujengi õitsemisaega võib pikendada

sel teel, et osa istandiku kohal tambitakse kevadel lumi kinni ja kaetakse pealt saepuruga. See takistab taimedel kasvu algust ja lükkab õitsemisaja 1—1,5 nädala võrra edasi. Lõikeõisi tootmiseks on sellel asjaolul küllaltki suur tähtsus. (Siin on mõeldud äriline otstarve).

Pujengi juured tungivad üsna sügavale mulda — üheaastasel jaotamiseteel saadud taimel kuni 16 tolli, kolm aastat kohal kasvanud taimel 25,5—30 tolli ja kuueaastasel üle 32 tolli sügavusele. Vastavalt kasvavad juured ka laiuti 28—32 tolli.

Juured kasvavad eriti jõudsalt kevadel, peale selle aga ka augustis ja septembris. Kuivõrd nad tungivad sügavale mulda ning vajavad kuni 39 tolli kõrguse puhma kasvuks ning õitsemiseks rohkesti toitainedi, peab kasvukoha valikul ja ettevalmistamisel nende nõuetega arvestama. Ainult heades tingimustes võib see tore püsilill kasvada samal kohal kümme ja rohkemgi aastat, ilma et tema õitserohkus tunduvalt väheneks.

Kõige elujõulisemad ja suurema arvu õitega on siiski 5—7 aastat samal kohal kasvanud taimed. Sealt peale puhmas enam märgatavalt ei suurene, õite hulk ning nende kvaliteet hakkab aga aasta-aastalt väheneme. Seepärast on soovitav pojengi samal kohal kasvatada mitte üle 7—8 aasta. 10-aastased ja vanemad pojengipuhmad on raskelt jagatavad ning saadud tütartaimed on üldiselt nõrgemad.

Pojengi kasvukoht olgu päikese paistel, sügavapõhjalisel toitainete- ja lubjarikkal ning mitte väga kuival mullal. Kasvab küll ka poolvarjus, kuid seal hakkab õitsema umbes nädala võrra hiljem. Istutuskohal tuleb muld 30 tolli sügavuselt läbi kaevata. Lisada sinna kaks ämbritäis jämedateralist liiva. Iga istutava pojengitaime jaoks peab selliselt 1 ruut yard maad ette valmistama. Istutusauk teha nii suur, et taime juured sinna vabalt sisse mahuvad.

Liivasel maal peab istutusmulla hulka segama rasket savimulda, head komposti või veisesõnnikut. Kui aga pojengi tahetakse kasvatada madalal, kõrge põhjavee seisuga aladel, siis peab seal enne istutamist maad kuivendama drenaazi või kraavide abil ning kasvukoha täitma hea mulla juurdetoomise teel.

Pojengi istutusmulla hulka on soovitav lisada

7—10 untsi lupja, 3,5 untsi puutuhka ja sama palju kondijahu ühe taime kohta.

Pojengi paljundatakse puhma jagamise teel. Seda tuleb teha augusti kuu keskel või teisel poolel. Siis jõuab taim enne külmade tulekut veel hästi juurduda. Sügisel paljundatud taimi on soovitav talveks katta umbes 2 tolli paksuselt kompostiga. Võib aga jagada ja istutada ka kevadel, pojengi kasvu algul. Sel juhul lükkub õitsemine pahatihti aasta võrra edasi. Seda eriti siis, kui juured said tugevasti vigastada ning istutusjärgne hooldamine, eriti kastmine oli puudulik.

Pojengipuhma väljakaevamisel, jaotamisel ja istutamisel peab olema väga hoolas, sest ettevaatamatu talituse korral murduvad tema jämedat toitainete varusid sisaldavad juured väga kergesti. Jaotamisel tuleb võimalikult vähe kasutada noa abi, kõik juured tuleb püüda eraldada võimalikult tervetena. Tugevasti vigastatud juurtega taim jääb kiduraks ning õitsema hakkab ta alles mõne aasta pärast. Juurte murdumise oht on väiksem, kui väljakaevatud ja ettevaatlikult veega mullast puhtaks pestud juurepalli hoida 6—7 tundi õhu käes varjulises kohas. Kergelt närbunud juured ei murdu nii kergesti. Mulda on hõlbus ära uhtuda sel seel, et kastekannu torust (ilma sõelata) valada vett juurepallile. Jaotamisel peab jääma igale osale vähemalt üks tugev juur kolme pungaga. Kahest pungast kasvanud noor taim hakkab õitsema alles teisel-kolmandal aastal. Enne istutamist peab juured hoolikalt üle vaatama. Kuivanud juured tuleb välja lõigata, jämedate juurte murdekohtadele riputada puusõe puru. Kaugemalt toodud taimedel on vaja kontrollida, kas nende juured ei ole närtsinud. Sellised taimed peab enne istutamist panema üheks-kaheks päevaks niiske liiva või sambla sisse.

Istutamisel on väga oluline, et pungad jääksid 2 tolli sügavusele mulda.

Kui nad kõrgemale, see on maapinna ligemale jäävad, võib esineda kuivamise oht. Ka sügavamale ei või istutada, kuna siis tekkib vähe õisi. Pärast istutamist on vaja taimi hoolikalt kasta. 3—4 aasta pärast on pojengipuhmal jällegi normaalne suurus ning ta õitseb rikkalikult. Pojengi kasvuaegsel hooldamisel on peamisteks töödeks väetamine, kastmine, mullapinna kobestamine ja umbrohtude hävitamine. Haiguste esinemise korral ka muidugi vajalikud taimekaitsetööd.

Varakevadel esimese mullaharimise ajal peab pojenge väetama täismineraalväetisega, kasutades müügil olevat liitväetisi lillede jaoks (tarvitada pakendil leiduva õpetuse järele). Teist korda tuleb väetada enne õitsemist ja kolmandat korda augustis — juurte intensiivse kasvu algul. Kahel viimasel korral tuleb segus vähendada lämmastikväetise kogust poole võrra ning suurendada samavõrra superfosfaadi hulka.

Väga head toimet avaldavad väetised sel juhul kui need enne segada kompostiga ja siis viia 2,5—3 tolli sügavusele mulda.

Toitainete puuduse all kannatavatel taimedel kasvab küll hulgaliselt varsi, mitte aga õisi, või siis tekivad ainult üksikud õiepungad, mis ei suuda avaneda.

Rasked pojengiõied vajuvad vihmade ja tuulte toimel vastu maad. Tugikeppide kasutamist ei tahaks soovitada, kuivõrd nad vähendavad taime dekoratiivsust (liiatigi kui neid värvitakse erepunaseks valge otsaga, nagu seda mõnel pool veel tehakse). Sellised tugikepid tõmbavad vaataja tähelepanu endale ega lase nautida taime ilu. Otstarbekohane on ümber pojengipuhma teha jämedast traadist rõngas, mis kolmele või neljale traadist keeratud jalale toetudes hoiab õievarred parajal kõrgusel ilusasti normaalses asendis.

Lõikeõied püsivad vaasis kuni 10 päeva. Lõigata tuleb neid varahommikul, jättes varrel oleva alumise lehe taimele alles. Õis püsib kauem, kui lõigata ta enne täielikku avamist...

Sageli on samal varrel mitu õiepunga. Nendest peab allpool asetsevad kõrvalpungad aegsasti ära murdma. Vastasel juhul jääb õis väikeseks ja nõrgaks.

Pojengi haigustest

on kõige laialdasemalt levinenud ja ka kõige ohtlikum pojengi hahkhallitus. Sellest seenehaigusest nakatatud taimel muutuvad varred maapinna lähedal tumedaks, hakkavad mädanema ja vajuvad maha. Kohati on hukkunud suured puhmad, mis varematel aastatel andsid kümneid õisi. Haigus võib lööbida nii tärkavatel võrsetel kui ka hiljem — õiepungade faasis. Ravimiseks tuleb kevadel, kui maa sulab, pojengidelt kõrvaldada vanad varred ja need ära põletada. Veel parem, kui seda tehakse sügisel. Haigestunud taimevõrsete vahelt tuleb võtta pealmine muld 1—1,4 tolli paksuselt ära, see on kuni ülemiste juurteni ja selle asemele panna kuiva jämedateralist liiva. Varred pritsida või pintseldada üle 0,15 %-lise kaaliumpermanganaadi lahusega.

Kui haigus lööbib hiljem, pojengi kasvu ajal, sciis tuleb haigestunud varred välja lõigata, võimalikult 1¼ tolli allpool haigestumise kohta, ja ära põletada.

Haigusest hoidumiseks on soovitav pojenge mitte kasvatada varjulises kohas. Vältida liigset kastmist ja taime vigastamist. Fosfor ja kaaliväetised suurendavad pojengi vastupidavust hahkhallitusele, liigne lämmastikväetis aga nõrgestab taime vastupanuvõimet. Suureks kasvanud, väga tihedad puhmad on vaja õigeaegselt jaotada. Pojengi hahkhallitu-

se tõrjel on saadud rahuldavaid tulemusi ka sel teel, et puistatakse lubjatolmu taime ümber ja ka taimevarte. Paljundusmaterjali võetagu ainult tervetest taimedest.

J. S.

KIRIKLIKKE TEATEID

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto M4P 2L1
Kiriku telefon 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto M4N 1L8
telefon 483-4103

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 15. juulil kell 11 hommikul Kotkajärve Metsakirikus.

USUTEADUSLIKU INSTITUUDI PIISKOPLIK JUMALATEENISTUS Peetri kirikus pühapäeval, 22. juulil kell 11 hommikul. Tegevad piiskop Karl Raudsepp, õpetaja Oskar Puhm ja külalisõpetajad. Instituudi õpilased. Orelil Roman Toi. Solist Liina Purje. Viiulisolist Marianne Urke.

ÕPETAJA KÕNETUNNID suvekuudel neljapäeviti kl. 6—8 õhtul. Muul ajal, kui kiriku tel. 483-5847 ei vasta, helistada 1-355-2777.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto.
Tel.: 698-7977 või 766-7853
Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough.

JUMALATEENISTUS on pühapäeval, 22. juulil kell 5 p.l.

Juulikuu teisel ja augustikuu esimesel poolel on õpetaja kättesaadav telefonil 1-519-371-0068.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223.
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077.

Pühapäeval, 15. juulil kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS York kalmistul. Mitmed kõnelejad. Laulab segakoor. Selletõttu kirikus jumalateenistust ei ole.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid.
10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont.
M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPAEVAL
kl. 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühapäeval, 15. juulil kell 11 hommikul Toronto vabakoguduste ühine SURNUAIAPÜHA York kalmistul.

Kell 6 õhtul TUNNISTAVAD KONVERENTSI KÜLALISED.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church,
45 Davenport Rd.
Jutl. Allan Laur
141 Clark Ave. Unit #50
Thornhill, Ontario
L3T 4P4
Tel. 889-8173

Laupäeval, 14. juulil kell 7 õ. LAULU-JUMALATEENISTUS Collingwoodis Jann Seppi suvilas. Kõneleb Allan Laur. Duett-laule Ingrid ja Evert Söderholm'ilt.

Pühapäeval, 15. juulil kell 11 hommikul VABAKOGUDUSTE SURNUAIAPÜHA York kalmistul. JUMALATEENISTUS kirikus kell 3 p.l. Kõneleb Allan Laur. Lauluettekandeid.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.
Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 15. juulil USUTEADUSLIKU INSTITUUDI AVA-JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul. Jutlustab prof. A. Võõbus. Solist Avo Kittask. Orelil dr. Roman Toi. Kaastegevad Usuteadusliku Instituudi osavõtjad ja õpetajad.

Pühapäeval, 22. juulil koguduse väljasõit Jõekäärule. JUMALATEENISTUS koos suvekodu kasvandikega kell 11 hommikul.

Pühapäeval, 29. juulil USUTEADUSLIKU INSTITUUDI PIISKOPLIK LÕPP-JUMALATEENISTUS. Jutlus piiskop Karl Raudsepp. Solist Irene Loosberg. Orelil dr. Roman Toi. Kaastegevad instituudi õpilased ja külalis-vaimulikud.

ÕPETAJA KÕNETUNNID juuli ja augustikuu jooksul kokkuleppel.

ESIMENE EESTI EV. LUT. KOGUDUS HAMILTONIS
Kirik: 18 Victoria Ave. S.
Hamilton, Ont. L8N 2S6
Õpetaja T. Nõmmik
3 Mapleside Ave., Hamilton,
Ont. L8P 3Y4. — Tel: 527-0410

JUMALATEENISTUSED juulikuul Seedriorul 8., 15., 22. ja 29. juulil. Lähem informatsioon kohapeal.

JUMALATEENISTUS Hamiltoni kirikus neljapäeval, 19. juulil kell 7 õhtul.

Koguduse õpetaja viibib puhkusel 25. juuni—15. juulini. Asetäitja: õp. Elmar Pähn Torontost, tel. 1-284-7858.

Eesti arst valvekorras

14. ja 15. juulil
dr. T. Sauks 461-0912
21. ja 22. juulil
dr. T. Kuutan 751-6141
28. ja 29. juulil
dr. R. Pahapill 921-7777

ARSTID

Leo Kann, D.C.
CHIROPRACTOR
Tel.: 489-0562
212 Dinnick Cr.
VASTUVÕTT KOKKULEPPEL

„MEIE ELU"
lugejad, ärge unustage oma sõpradele soovitamast
„MEIE ELU"

ILMUS
ANTS VOMMI
kauaoodatud luuletuskogu,
nägusas köites
„VARJUD"
Hind $8.00

Postiga tellides lisandub saatekulu.

Saadaval
„MEIE ELU" talituses
958 Broadview Ave., Toronto,
Ont. M4K 2R6, Canada

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepaärl
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251

PRILLID
parimas kvaliteedis nagu Christian Dior, Rodenstock, Zeiss jne.
Soft contact-lenses.

KELLAD
Omega, Tissot, Bulova, Accutron

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1002
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

OTSIMISED

LIA LIND (neiuna)

Tallinnast, Teid otsib kunagine tuttav Shveitsis.
Palun teatada: Mr. Kurt Bächler, Turbenweg 9, 3073 Gümlingen, Switzerland.

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor

733 Mount Pleasant Rd.
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002
(lõunapool Eglintoni)

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA
KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
PLASTIK-
PÕRANDARIIDEID,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO

POKO'S MEAT PRODUCTS ARIDES:	376 College St.
	319 Danforth Ave.
	767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris	484 Queen St. W.
Balint Book Store	246 Spadina Ave.
„Meie Elu" talituses	958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen	141 Danforth Ave.

THUNDER BAY

Finnish Book Store	168 S. Algoma St.

SUDBURY

Wolfe's Bookstore	133—135 Durham St. E.

„Meie Elu" hilinenud kättesaamise puhul palume allolev kupong välja lõigata ja täidetult saata „Meie Elu" aadressile.

To: Estonian Publishing Co. Toronto Ltd.
Estonian Weekly „Meie Elu"
958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6

COMPLAINT TO THE POSTMASTER GENERAL OF CANADA

We subscribe to the Estonian Weekly „Meie Elu" — „Our Life"

Subscriber's name .....

Address (please type or print) .....

..... Postal Code .....

Estonian Weekly „Meie Elu" number ....., dated on .....

..... 1979 and mailed one day earlier from Toronto, was delivered by mail to my address on ..... 1979. This is ..... days after posting.

Usually issues of the "Meie Elu" have been delivered in ..... days. Please inquire as to the cause of this delay. We would appreciate more rapid and normal postal service in the future.

Yours truly,

....
(Date of complaint) (Signature)

Kes nad on?

12.000 „VALVURIT" OKUPEERITUD EESTIS

STOKHOLM — 1940. aasta juunis moodustas Eesti Vabariigi armee rahuaegse koosseisu 12.675 meest. Asjatundjate arvates on N. Liidu julgeoleku komitee Eesti NSV osakondades praegu palgatööl umbes sama arv inimesi. 12.000 võib muidugi liig fantastiline tunduda, kuid tähelepanelikul vaatlusel ei pruugi see enam nii näida, märgitakse okupeeritud Eestist tulnud informatsioonis.

Lisaks „koosseisulistele" (ülemused, osakonnajuhid, uurijad, operatiivtöötajad, muidu ametnikud, tõlgid jne.) kuulub KGB armeesse tohutu hulk „lisaabijõudu", kes päristeenistuses kuskil mujal. Selle moodustavad kõigepealt parteisekretärid, asutusejuhid jt., kellele mingil viisil „rahvas on usaldanud" nende positsiooni. Niisugustest vääriksid kohe mainimist Tartu Riikliku Ülikooli kaugõppeprorektor Haamer, TRÜ komsomolikomitee esimene sekretär Kalle Liiv, ENSV Teaduste Akadeemia korrespondentliige Erast Parmasto ning Tartu Vabariikliku Psühhoneuroloogiahaigla professor Jüri Saarma, kes pidevalt, agaralt ja truult on andnud ning praegugi annavad informatsiooni kelle kohta tahetakse ja kuhu tarvis. Igas linnas on selliseid tegelasi kenake kogu. Ulalnimetatuile tasutakse hästi igal pool. Loomulikult leidub siin klassis terve hulk ka „tõsimeelseid", kes ruttavad ilma soodustusi nõudmata oma teeneid pakkuma.

PISEMAD „MAKSTAVAD"

Pisemad „makstavad" on end poetanud taksojuhtide sekka, raamatukogudesse, koolidesse, direktsioonidesse sekretäriks (välismaalt tulnud kirju lahti võtma), üliõpilaskonda, teatritesse, estraadilauljaiks (Marju Kuuts, Boris Lehtlaan) jne). Üliõpilaselu on eriti tiheda kontrolli all. TRÜ keelekandjatest tuleks mainida Helve Kardmaad (kaadriteosakonna vaneminspektor), Taimi Harkmanni (lepinguliste uurimistööde vaneminspektor), filosoofia kandidaat Paul Kenkmanni (kommunistliku kasvatuse labori juhendaja). Endistest koosseisulistest NKVD-töötajatest tegeleb tudengite „harimisega" professor Harald Peep (Eesti kirjanduse ja rahvaluule kateedri juhataja), dotsent Juhan Tuldava (Saksa keele kateedri juhataja) ja dotsent Albert Paltser (Kriminaal õiguse- ja protsessi kateedri juhataja). Üliõpilastest on KGB aitamisega kiidelnud August Sarap (5. kursuse psühholoog). Igal elualal jälgib nõukogude eestlast salapolitsei kaastöölise valvas pilk. Enamik „rahvanuhkidest" ei evi julgeolekulist aukraadi. Näiteks Tartus tegutseva teatri „Vanemuise" lavastusala juhataja Tiit Lilleorg on kaasas käinud läbiotsimistel. Teatriinimestest on „sedapidi" tuntud veel tallinlanna Merle Karusoo.

Suurem jagu informaatoritest piirdub kõige „kahtlase" kaugelt vaatamise ja mällu talletamisega. Väiksem osa on neid, kes ise sõendavad provotseerida jutte ning tegusid, millest hiljem tulus ette kanda. Mõned muidugi teevad seda KGB otsesel õhutusel. Leidub neidki, kes KGB provotseeritavate „valitsusvastaste" gruppide organiseerimisel muutuvad „dissidentideks". Näiteks Tartu vabakutseline sulesepp Olev Remsujev. Provokaatorina on tuntud ka Enn Kreem — praegune TASS-i Soome korrespondent.

Seni peatuti ainult niiöelda „aktiivsetel kaasvõitlejatel". Need inimesed käivad sageli välismaal (loomulikult Lääne riikides näiteks grupijuhtidena või niisama liikmetena, kus nad igaühe kohta võivad koostada salajase aruande), neil on kena majapidamine, parajalt raha ning võimalusi selleks, milleks ehk muidu poleks. Heas äraelamises seisnebki nende jaoks olemise põhiprobleem. KGB poolele on nad enamasti läinud mitte „puhtast usust", vaid lihtsalt madalast karjäärihimust. Nad on valinud „rahu ja koostöö" tee.

„KOHVILKAIJAD"

Siitmaalt jookseb piir KGB kaastööliste leeris. Ülespoole jäid need, kes nii või teisiti nuhkimise ja pealekaebamise muutnud tarvilikuks enda äraelatamisel, kusjuures polegi enam oluline, kas nad käivad palga järel kurikuulsas KGB-majas või teisal. Nad kuuluvad igal juhul aktiivsete ning hästi soositavate hingekirja.

Allapoole piirjoont, madalamasse klassi, käivad tegelased, kellele informatsiooni eest ei maksta ei rahas ega kuulsuses. Nad on sageli kaastöölised endale aru andmatagi — käies ainult „kohvil" või kõnelevad üksnes pisikartusest eksamil läbi kukkuda, lapsele lasteaeda mitte kohta saada, koolist lennata jne. „Julgeolek" on teinud palju, et säilitada oma Staliniaegset mainet. Ning paljud inimesed tunnevad endistviisi hirmu, sest vanemadki hoiatavad järeltulijaid ohtliku „poliitika tegemise" eest.

Poliitilisi kriminaalasju algatatakse Eestis harva, protsesse peetakse samuti vähe — seega aktiivseid hirmutamis- ja värbamisvõimalusi ei saa KGB kuigi edukalt rakendada — paragrahv lubab ju läbi otsida ning üle kuulata üksnes kriminaalasjaga seoses. Et aga koosseisulised julgeolekutegelased endiselt tööl käivad, pealegi isiklikes autodes ringi sõidavad, see näitab, et millegi eest neile siiski makstakse. Õige paljud ilmselt saavad oma palga ja preemia kätte tänu teadetele, mis nad kogunud nn. „mitteametlikul" jutuajamistel. Kuigi need vaatlused on täiesti seadusvastased (kunagi ei viidata kriminaalasjale jne.), korjatakse just nendelt suurem osa informatsiooni.

KARTUSE SUNNIL

Esmane tegur, mis sunnib väljakutsutuid kõnelema, on kartus mingite kunagiste (või olematute) süütegude pärast, kartus vanemate ja sugulaste ning teiste arvamuste pärast (järsku peavad nuhiks) jne. See kõik aitab kaasa n.ö. „usaldusliku vahekorra" tekkimisele.

Tavaliselt alustab julgeolekutöötaja küsitlust kodu, kooli, õppimise ja isikliku eluga seotud küsimustest — lihtsatest asjaoludest. Nõnda uinutatakse tähelepanu. Seejärel uuritakse ühiselamukorra, „metsavendade" laulude laulmise, joomingute, tähtpäevade tähistamise, usukommete täitmise ja muude taoliste ürituste kohta. Lühidalt: küsitletakse kõigest, millega julgeolekutegelastel ei võiks pistmist olla. Pealegi ei tohi ega kõlba niisama, asja eest, teist taga võõra inimese käest tulla uurima tema vaateid ja veendumusi seadusetähest mööda hiilides.

Nagu KGB leitnant kord ühele üliõpilasele tunnistas, „leidub tudengite hulgas veel küllaltki nõukogudevastast meelsust". Sellepärast nad küsivadki. Pärivad nimesid ja üritusi. Ise aga enamasti ei esitle iseennastki, paljudel juhtudel ka pärast vastavat nõudmist. Kui väljakutsutu keeldub kõnelemast, võetakse appi meelitused, ähvardused, ka laim ja valed nende kohta, kellest soovitakse midagi kuulda. Viimasel ajal on näiteks mõnedele usklikele koguni pakutud müüa venekeelseid piibleid, samas aga hirmutatud karistuste ning ürituste keelamisega. Kuna väljakutsutavad ei oska või ei julge keelduda seadusevastastest kutsetest, siis muutuvad mõned julgeolekuametnikud eriti jõhkraks ning häbematuks.

KURIKUULSAM

Kurikuulsaim niisugustest on terves Eestis major Valdur Timusk. See umbes kuuekümneaastane mees töötab julgeolekus üle 25 aasta, tegeldes praegu usuasjade ja üldise ideoloogiaküsimustega. Ta on veidi alla keskmist kasvu, väga paks, punetava ning raskepäraste näojoontega, peagu paljaspea, väga kareda häälega. Ta on iseloomult talitsematu, hoolimatu, brutaalne. Ülekuulamistel ja läbiotsimistel (mida ta üritab läbi viia igal seaduslikul ja seadusvastasel kujul) käitub äärmiselt jõhkralt: ropendab, sõimab, pilkab, ähvardab, laimab. Et saada vajalikku, on valmis kasutama mis tahes vahendit, olles korduvalt ülekuulatavate juuresolekul kahetsenud, et pole enam Stalini aeg — pole õigust uksi maha murda ja piinata. Seni ei ole keegi Timuskit korrale kutsunud ega vastutusele võtta proovinud, ehkki pea igas „vestluses" — olgu see siis ametlik või mitte, ületab ta igasugused juriidilised ja kõlblad normid.

Timuskile omamoodi järelkasvuks kipub Tartu julgeolekuleitnant Albert Gerold (sündinud Herold — nimi venestatud). Aktiivsemaks muutus ta sügisel 1974 seoses Eesti Demokraatliku Liikumise apelliga ÜRO-le. Umbes 30-aastane, keskmist kasvu, alati pedantselt rõivastunud. Aeglase temperamendiga. Iseloomulikuks tunnuseks on turske kael ning vilavad silmad sarnakas näos. Gerold tegeleb noorteprobleemidega, kutsudes „kohvile" Eesti Põllumajanduse Akadeemia ning Tartu Riikliku Ülikooli tudengeid. Teda huvitavad nii poliitilised rühmitised kui ka ideoloogia. Nagu Timuskki, kasutab Gerold vajaliku informatsiooni väljapinnimiseks valet ja laimu. Ent vastupidiselt „majorile" kannatab ta sügavalt kompleksidè all, sattudes kohe paanikasse, kui keegi julgeb teha vihje ta vastikule ametile. Käitudes küll viisakalt, uurib ta lausa buldogi järjekindlusega teda huvitavat probleemi. Aastatepikkune tegutsemine on jõudnud ta juba ülbeks teha. Gerold on muutunud üsna kindlaks (ehkki samal ajal vaevlaeb alaväärsuses), et KGB võib palju: saata kroonuteenistusse, koolist välja heita, esinemisi kästa või keelata. Tema liberaalvormel on: „võib, aga peab õigesti". Sedasi ütles ta ka 1976. aastal oma loengul Eesti Põllumajanduse Akadeemias „Ameerika Hääle" saadete kuulamise kohta. Leitnant Gerold püüab nagu Valdur Timuskki balansseerida inimõiguste ja KGB-le meelepärasuse, s.t. ka seadusvastase piiril, kippudes siiski üha enam kalduma viimase poole.

JULGEOLEKUAKTIVISTID

Olgu siin veel loetletud mõned Tartu julgeolekuaktivistid.

Viktor Sitin — vanemleitnant. Pikk, sale, umbes 30-aastane, satäänide, üle pea kammitud juustega. Rõivastub moodsalt. Pikliku kitsa näoga. Räägib nii vene kui eesti keelt. Väga ülbe, irooniline. Töötab Vanemuise tänavas asuvas julgeolekukomitees. Osales 1975. aastal operatsioonil „Vesennii Tartu" („Kevadine Tartu"), mis oli määratud Eesti Demokraatliku Liikumise paljastamiseks. On pidanud „sõbralikke vestlusi" Tartu Riikliku Ülikooli tudengitega.

Viktor Kozlov — leitnant. Lühikest kasvu, 27—28-aastane, kergelt lokkis tumedate juustega ja tumedate silmadega. Atleetliku kehaehituse ja rahuliku temperamendiga. Iseloomulik kõnedefekt — sigmatism („s" hääldus deformeeritud). Kõneleb vene ja eesti keelt. Pugejalik, ent samas vihkava suhtumisega teisitimõtlejatesse. Tegeleb Tartu Riikliku Ülikooli üliõpilastega (varem oli selles ametis Boris London, siis pärnakas Reensalu).

Tartu Riikliku Ülikooli tudengite vaateid uurib ka üks väga halvasti eesti keelt kõnelev mees, kes esitleb end üksnes ees- ja isanimega — Jakov Petrovitsh (sama familiaarne stiil on muide omane leitnant Geroldile, kes end esitlenud lihtsalt Albertina). Silmakirjaliku naeratuse ja püüdliku olekuga. Tumedate juuste, hallide silmadega, keskmist kasvu, aastaid alla 30.

Mart Valge — leitnant. Umbes 30-aastane, pikemat kasvu, veidi punakate juustega ja natuke kongus ninaga. Magusalt pugejalik ning samas närviliselt talitsematu loomusega. Võttis osa operatsioonist „Vesennii Tartu".

Kalev Vahe — vanemleitnant. Pikka kasvu, heledate lokkis juustega, „hobuse näoga". Korraldab välismaasõidu lubade andmist. Samas on täitnud „voorimehena" rolli inimeste KGB-sse toimetamisel.

Üldiselt KGB töötajaid iseloomustamaks võiks öelda, et nad on rafineeritud „hea elu" taotlejad.

Julgeolek levitab sageli rahva hulgas kõiksuguseid kuuldusi, kontrollimaks, kuhu ja kuidas need levivad. Ei kohkuta tagasi isegi alatult võttelt, kõnelda eriti ebasoovitavast isikust kui KGB agendist — mõni ikka usub. Samuti pruugib nõukogude salapolitsei üht kindlat meetodit, kutsudes paljusid inimesi välja, ähvardatakse ning karistatakse ühtesid, teised aga jäetakse tahtlikult puutumata. Niiviisi, üldse kõigi oma manipulatsioonidega külvab KGB sihiteadlikult rahva sekka usaldamatust.

ESTO '80 REISIBÜROO

ÜKSIK-, GRUPI- VÕI CHARTERLENNUD EESTI PÄEVADELE

Korraldame ringreisid Skandinaavias ja kontinendile

Tehke kõik reservatsioonid aegsasti

Helistage või külastage meid

Saadaval ESTO '80 informatsiooni ja registreerimislehed

ISIKLIKUD SÕIDUD ★ LENNUD — PUHKUSE VÕI ÄRIREISID NÜÜD VÕI TULEVIKUS ★ KASUTAGE MEIE ABI.

Teie teenistuses on Torontos Grete, Cathy, Jytte ja Dick või teie kodulinnas lähem P. LAWSON TRAVEL.

Grete Kristoffersen | Cathy Miller | Dick Gallegos | Jytte Nicholson

P. LAWSON TRAVEL
the holidaymakers
2 Carlton St. Suite 1415 Toronto, Ont. M5B 1K2
Tel. (416) 862-8187

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
Tel. (416) 466-1951
466-1502

MEIE ÄRIS ON SAADAVAL RIKKALIKUS VALIKUS VALIK LILLI erisündmusteks ja tähtpäevadeks. Samuti käsitöö kinkeesemeid — KULLASEPA, MEREVAIGU-, KERAAMIKA-, NAHA ja PUUNIKERDUSE alal.
Kõneldakse eesti, läti ja inglise keelt.

MÜÜA McKellar township'is
6 RUUMILINE TALUMAJA, SUUR KÜÜN, 4 AAKRIT MAAD. 400 jalga järvekallast (Lake Manitouwabing) $37,900.—. Sobiv marinaks või klubiks. Helistada A. Kiil tel. 752-1006.
MARK THOMAS MANKIN REAL ESTATE tel. 487-4477.

Kai Heinar Pan-Am mängudel

Pühapäeval, 1. juulil avati San Juanis, Puerto Rico saarel VIII Pan-American Mängud, milledest võtavad osa Põhja- ja Lõuna Ameerika maad üle 5000 sportlasega.

Mängud kestavad kaks nädalat ja võisteldakse 24 spordialal.

USA on tugevamaks osavõtjaks üle 700 sportlasega. Kuuba, kes tuli eelmistel mängudel teiseks, saatis Puerto Ricosse seekord üle 600 sportlase. Kolmandaks tugevamaks osavõtumaaks on Kanada üle 500 sportlasega.

Eestlastest võtab mängudest osa Toronto üliõpilane Kai Heinar, kes mängib Kanada võrkpalli naiskonnas.

● Laupäeval, 23. juunil abiellusid Karin Kurvits ja Gordon Legg Torontos. Laulatas õp. Andres Taul. Pulmapidu toimus pruudi vanemate Ivi ja Aldis Kurvitsate kodus Penfield, N.Y. Ivi ja Aldis Kurvits on agaralt osavõtnud eestlaste rahvuslikust tegevusest Rochesteris, N.Y. Noorpaar alustas pulmareisiga 24. juunil, mis kulgeb üle Vancouveri, Tokio, Peking, Hongkong, Vancouver ja Toronto. Hiinas peatutakse neli päeva. Mõlemad noored töötavad Torontos — pruut sekretärina panganduse alal ja peigmees Shell Oil Co. juures vastutaval kohal.

KUHU MINNA?

★ **Laupäeval, 21. juulil kell 8 õ. Jõekääru õhtu Jõekääru suvekodus.**

★ **Pühapäeval, 22. juulil kell 11 hom. Usuteadusliku Instituudi piiskoplik jumalateenistus Peetri kirikus.**

★ **Reedel 29. juunist—3. augustini Lana Kasak'u Sulekunsti näitus Edwards Gardenis.**

★ **Pühapäeval, 29. juulil kell 11 hom. Usuteadusliku Instituudi piiskoplik lõpp-jumalateenistus Vana-Andrese kirikus.**

NÄDALA RISTSÕNAD

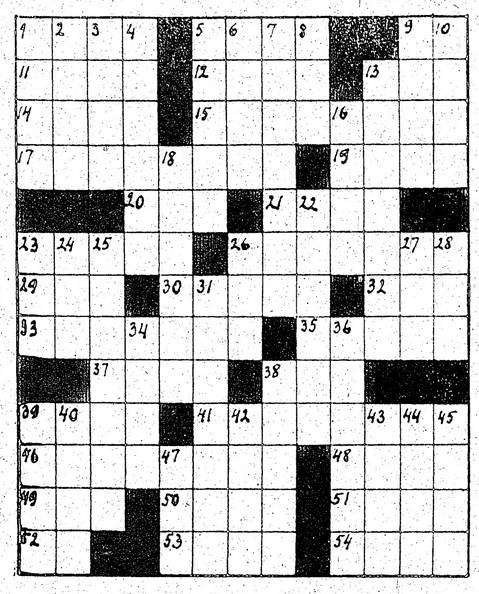

Põikread: 1. Muistne L.-Ameerika elanik. 5. Eesti riigimees. 9. Kaksikkonsonant. 11. Kääne. 12. Jõgi Venemaal. 13. Saar Kreekas. 14. Hea mõte. 15. USA osariik. 17. Saarestik Aasia vetes. 19. Jahiloom. 20. Tähestikus kolm järgimööda tähte. 21. Tee. 23. Vene kirjanik. 26. Mikroobid. 29. Mehenimi. 30. Lühike vorm mehenimest. 32. Kink, 33. Linn Sitsiilias. 35. Võõrkeelsed tähed. 37. Maakiht. 38. Inglise tiitel. 39. Mehenimi. 41. Aedvili. 46. Püüdma tähelepanu saada. 48. Varandus. 49. Annetus. 50. Mõtlemisorganid. 51. Heameele väljendus. 52. Lühend raskusmõõdu ühikust. 53. Prantsuse kirjanik. 54. Mehenimi.

Püstread: 1. Indiviid. 2. Meheõde, 3. Teravili. 4. Linn Portugalis. 5. Mitte vastu. 6. Ootamatult. 7. Toidunõu. 8. Muutu. 9. Sõbramees. 10. Jahi tulemus. 13. Suur tükk. 16. Ritv, tugev vemmal. 18. Riik Euroopas. 22. Vandekohus mõnedes maades. 24. Sportiriist. 25. Saar Balti meres. 26. Kehaosa. 27. Vajalik magamiseks. 28. Kolmikkonsonant. 31. Linn Lätis. 34. Varandus. 36. Tõstemasin. 38. Osa raadioprogrammist. 39. Kääbusrahvas Aafrikas. 40. Tekstiiltoode. 42. Lennuvõimetud linnud. 43. Vanade roomlaste maja kaitsevaim. 44. Eesti maalikunstnik. 45. Tervitus. 47. Temas.

LAHENDUS

Põikread: 1. Inka. 5. Pais. 9. Ss. 11. Saav. 12. Okaa. 13. Kea. 14. Idee. 15. Oklahoma. 17. Kuriiili. 19. Uluk. 20. Rst. 21. Rada. 23. Gogol. 26. Pisikud. 29. Ado. 30. Aleks. 32. And. 33. Catania. 35. Iksid. 37. Lade. 38. Sir. 39. Alar. 41. Peasalat. 46. Kõnetama. 48. Aare. 49. And. 50. Ajud. 51. Naer. 52. Dg. 53. Sade. 54. Arne.

Püstread: 1. Isik. 2. Nadu. 3. Kaer. 4. Aveiro. 5. Pooli. 6. Akki. 7. Taldrik. 8. Saa. 9. Semu. 10. Saak. 13. Kolakas. 16. Hudi. 18. Island. 22. Assiis. 24. Oda. 25. Gotland. 26. Pea. 27. Uni. 28. Ddd. 31. Liepaja. 34. Aare. 36. Kraana. 38. Saade. 39. Akad. 40. Long. 42. Emud. 43. Laar. 44. Aren. 45. Tere. 47. Tas.

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7
Tel. 862-7115

TUNNE EESTIT!

Ilmus: Teine osa viiest lehest koosnevast kaardisarjast TUNNE EESTIT!

II — Pärnumaa, Läänemaa ja läänepoolne Harjumaa koos Tallinna, Pärnu, Haapsalu ja Paldiskiga. Ulatus Naissaare põhjatipust kuni Läti piirini ja läänest itta Noarootsist kuni Lelleni.

Täpne koopia Eesti Vabariigi Teedeministeeriumi Maanteede ja Ehituse osakonna poolt 1931. a. väljaantud kaardist, mõõtmes 1:200.000, seega 1 cm = 2 km looduses. Neljavärvitrükis. Lehe suurus 1 x 0,50 m. Volditud suurus 25 x 12,5 cm.

Hind koos saatekuluga $10.—.

TALLINNA LINNA PLAAN, mille originaal pärineb iseseisvusajast, a. 1936. Plaanil leidub tänavanimede register ja erisuurendusena Vanalinna osa. Mõõt 1:15 000. Suurus 74 x 51 cm, volditud 19 x 13 cm.

Hind koos saatekuluga $5.—.

Esimene osa TUNNE EESTIT! (Eesti saared) veel saadaval. Formaat ja hind sama kui II osal.
Tellida: VÄLISEESTI, S-103 14 Stockholm, Sweden

Käesolevaga tellin:
II lehe sarjast TUNNE EESTIT! ..... eks. a $10 $.....
Tallinna plaan ..... eks. a $5.— $.....
I lehe sarjast TUNNE EESTIT! ..... eks. a $10 $.....
Nimi: .....
Aadress: .....
Postiaadress: .....